သူးလေ

သတင်းစာစောင်

အတွဲ (၁) အမှတ်စဉ် (၁)

WELCOME TO KAW THOO LEI

ဗဟို၊ ကောအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၊ စည်းရုံးရေးနှင့်ပြန်ကြားရေးဌာန၊
ပညာပေးရေး နှင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ရေးဌာနခွဲ မှ ထုတ်ဝေသည်။

မာတိကာ

၁. အယ်ဒီတာအာဘော်..၁
၂. ကေအဲန်ယူ–ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၏ ရည်မှန်းချက်၊ လုပ်ဆောင်ချက်၊ ရည်ရွယ်ချက်၊ ခံယူချက် နှင့် တန်ဖိုးထားမှုများ..........................၁
၃. လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံရေးအခြေအနေနှင့်ပတ်သက်၍ ကေအဲန်ယူ–ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၏ သတင်းထုတ်ပြန်ကြေညာချက် ၂
၄. တပ်မတော်မှနိုင်ငံတော်အာဏာကိုသိမ်းယူမှုနှင့်ပတ်သက်၍ကေအဲန်ယူ– ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၏သဘောထားထုတ်ပြန်ကြေညာချက်....၃
၅. တပ်မတော်မှ အာဏာကို သိမ်းယူပြီးနောက် ကေအဲန်ယူ–ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၏ သဘောထားထုတ်ပြန်ချက် ၄
၆. တပ်မတော်မှ အပြစ်မဲ့ပြည်သူများအား လေကြောင်းဖြင့် ဗုံးကြဲပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှု နှင့် ပတ်သက်၍ကေအဲန်ယူ– ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၏
သဘောထားထုတ်ပြန်ကြေငြာချက် ၆
၇. မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် စစ်တပ်မှ အာဏာသိမ်း ယူလိုက်မှုနှင့် ရှေ့နိုင်ငံရေးအလားအလာ ၇
၈. ဘ၀တူစည်းလုံးမှုသည်သာ အဓိက ၁၀
၉. ကြယ်လ အမှောင်ဖုံးတဲ့ ဆယ်နှစ်အလွန် ချစ်သူများ နေ့.. ၁၁
၁၀. မိုလ်မူးကြီးစောဒဲဖိုး ၏ ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတိအကျဉ်း... ၁၂
၁၁. ကြယ်တစ်ပွင့် ကြွေခဲ့သော ချစ်သူများနေ့ ၁၃
၁၂. အနှိုင်းမဲ့ကဗျာ.. ၁၃
၁၃. အနီရောင်သန်းတဲ့ နှလုံးသား ၁၃
၁၄. ဓားမြှောင်လေး တစ်လက်အကြောင်း ၁၃
၁၅. ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ်–ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၢကရၢ တၢ်ကွၢ်စိ❟တၢ်ပညိၣ်❟ ခိၣ်တဃာ်တၢ်တူၢ်ခိၣ်ဟ်သး❟မူဒါတၢ်မၤဒီးတၢ်ဟ်လုၢ်ဟ်ပှၢ်တဖၣ်.........၁၄
၁၆. ဒုးန့ၢ်က့ၤ ပကိၢ်သူလ့ၤ...၁၄
၁၇. ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ တီခိၣ်ရိၣ်မဲ ဒီးမၤဟိၣ်ခိၣ်ဒိဘ့ၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤ လၢ ကညီလီၢ်ကဝီၤဒီးဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကဝီၤတဖၣ် ၁၅
၁၈. ကိၢ်ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ် တၢ်စိတၢ်ကမီၤဝံၤအလီၢ်ခံ ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ်–ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢဟိၣ်ကဝီၤပူၤ တၢ်မၤအသးတဖၣ်..........၁၆

သူလ့ၤလံာ်တၢ်ကစီၣ်

တၢ်ထုးထိၣ်အီၤလၢ – ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ်–ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢ၊ တၢ်ကစီၣ်ဒီးတၢ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤ ဝဲၤကျိၤ (လီၢ်ခၢၣ်သး)

တၢ်ထုးထိၣ်အီၤမုၢ်နံၤ – လါမ့ၤ ၂၀၂၁ နံၣ်

ထုးထိၣ်နီၣ်ဂံၢ် – ၁ တဘ့ၣ်

တၢ်ဆဲးကျိး

- Email: kawthooleidoi_2008@yahoo.com

ပှၤတဂၤလၢ်လၢ် မ့ၢ်အဲၣ်ဒိးဆှၢထိၣ်တၢ်ကွဲး ဆဲးကျိးဘၣ်ဖဲ တၢ်ဆဲးကျိးလၢထးသ့ နှၣ်လီၤ.

ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ်–ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢလီၢ်ခၢၣ်သး တၢ်ရၤလီၤတၢ်ကစီၣ်ဖိးသဲစးတဖၣ်

1. KNU Website (www.knuhq.org)

2. Thoolei New Facebook Page (https://www.facebook.com/KNUDOIHQ/)

3. KNU YouTube Channel (https://www.youtube.com/channel/UCAvvRrZh5bq1ft8GiH4BReQ)

4. KNU Headquarter Facebook Page (https://www.facebook.com/knuheadquartersofficial)

အယ်ဒီတာအာဘော်

ယနေ့ ပြုပြင်ပြောင်းလဲနေသည့် ခေတ်စနစ် နှင့်အတူ နိုင်ငံရေး အရွေ့တစ်ခုတွင် ကရင်တစ်မျိုးသားလုံး၏ ပါဝင်လုပ် ဆောင်နေမှုများကို အချင်းချင်း မျှဝေဖလှယ်သည့် အသွင်သဏ္ဍာန်ဖြင့် သော်လည်းကောင်း၊ လိုအပ်လျှက်ရှိသည့် ကြားခံသတင်း အချက်အလက်များ ရရှိနိုင်ရန်အတွက်သော် လည်းကောင်း၊ သူးလေသတင်း စာစောင်ကို ၂၀၁၂ မေလ မှစတင်၍ ထုတ်ဝေလိုက်သည်။

ဤသတင်းစာစောင်သည် ကေအဲန်ယူ- ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး စည်းရုံးရေးနှင့် ပြန်ကြားရေး ဌာန (ဗဟို) မှ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိခြင်း ဖြစ်ပြီး အထူးသဖြင့် ကရင်အမျိုးသားထုတစ်ရပ်လုံးနှင့်အတူ အခြားသောတိုင်းရင်းသား လူမျိုးများသည်လည်း ကေအဲန်ယူ၏ရပ်တည်ချက်၊ လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် နိုင်ငံရေးဦးဆောင် ဦးရွက်ပြု နေမှုများကို သိရှိနားလည်စေရန် ရည်ရွယ်ခြင်းဖြစ်သည်။

ထို့အတူ နိုင်ငံရေးအပြောင်းအလဲ အပေါ်တွင် ကေအဲန်ယူ၏ သဘောထားများ၊ ထုတ်ပြန်ချက်များ၊ ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များနှင့် ပတ်သက်သည့် သတင်းအချက်အလက်များ၊ မှတ်တမ်း များကို စုစည်းဖော်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။ ၎င်းအပြင် အဓိကကျသော မည်သည့်အာဏာရှင်စနစ်ကိုမဆို အပြီးတိုင် ပျက်သုန်း စေရေးအတွက် ရဟန်းရှင်၊ လူ၊ ပြည်သူလူထု တစ်ရပ်လုံး နှင့်အတူ ကေအဲန်ယူ သည်လည်း ဒွန်တွဲ ရပ်တည် ၍ လုပ်ဆောင်သွား မည်ဖြစ်သည်။

ဤခံယူချက်၊ ရပ်တည်ချက်၊ မူဝါဒများနှင့် လုပ်ဆောင်ချက်များကို အခြေခံ၍ထုတ်ဝေသော သူးလေသတင်း စာစောင် သည်လည်း တိုင်းရင်းသားပြည်သူများအတွက် သတင်းအချက်အလက်များ စုစည်းတင်ပြသွားခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ အမှန်တရားအတွက် ရပ်တည်သော စစ်မှန်သည့် တော်လှန်ရေး မှချအောင်မြင်ရမည်။

ကေအဲန်ယူ–ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၏ ရည်မှန်းချက်၊ လုပ်ဆောင်ချက်၊ ရည်ရွယ်ချက်၊ ခံယူချက် နှင့် တန်ဖိုးထားမှုများ

ရည်မှန်းချက်

ကရင်အမျိုးသားသည် လူမျိုးတစ်မျိုး၏ လက္ခဏာနှင့် ဂုဏ်သိက္ခာပြည့်ဝသော အေးချမ်းသာယာပြီး လွတ်လပ်သော အခွင့်အရေး အပြည့်အဝရှိခြင်း၊ ခေတ်နှင့်အညီ ခေတ်မီဖွံ့ဖြိုးတိုး တက်စေခြင်းကိုရယူစေလိုသည်။

လုပ်ဆောင်ချက်

ကေအဲန်ယူ–ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးသည် ကရင်တစ်မျိုးသားလုံး၏ နိုင်ငံရေးဦးဆောင်မှု၊ အစည်းအရုံးရှေ့ဆောင်ဦးစီးမှု၊ အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး နှင့် အမျိုးသားများ မျှော်မှန်းချက်နှင့်အညီ လှုပ်ရှားမှုများကို ဦးစီး ဆောင်ရွက်သောအဖွဲ့အစည်း တစ်ရပ်ဖြစ်သည်။

ရည်ရွယ်ချက်များ

(၁) ကရင်အမျိုးသားများ အမျိုးသားတန်းတူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရှိသော အခွင့်အရေးများကို ရရှိခံစားနိုင်ရန်။

(၂) တရားမျှတသော အကျယ်အဝန်းရှိ၍ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရှိသည့် ကော်သူးလေ (ခ) ကရင်ပြည် (ဝ်) ကရင်ပြည်နယ်ကို ဖွဲ့စည်းတည် ထောင်ရန်။

(၃) ဒီမိုကရေစီနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရှိသည့် ပြည်နယ်ပေါင်းစု ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုကို တည်ဆောက်ရန်။

(၄) ကရင်ပြည်နယ် နှင့် ပြည်ထောင်စုအတွင်းရှိ ကရင်လူမျိုးများအပါအဝင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအားလုံး ဒီမိုကရေစီ အခွင့်အရေးကို အပြည့်အဝ ရရှိခံစားနိုင်ရန် တို့ဖြစ်သည်။

ခံယူချက်များ

ကရင်အမျိုးသားများ ခုခံတော်လှန်ရေး၏ အဓိက အခြေခံမူသည် ကေအဲန်ယူ–ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး ဥက္ကဌ စောဘဦးကြီးမှ ချမှတ်ပေးခဲ့သော အောက်ပါအဓိက အခြေခံမူ ကြီး (၄) ရပ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။

(၁) လက်နက်ချ အရှုံးပေးစကား အလျှဉ်း မပြောရ။

(၂) ကျွန်ုပ်တို့ လက်နက် ကျွန်ုပ်တို့ လက်ထဲတွင်ရှိရမည်။

(၃) ကရင်ပြည် အသိအမှတ်ပြုခြင်း ပြီးပြည့်စုံစေရမည်။

(၄) ကရင့်နိုင်ငံရေးကံကြမ္မာ ကရင်ဖန်တီးရမည်။

တန်ဖိုးထားမှုများ

မိမိတို့၏ စံတန်ဖိုးထားမှုများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

(၁) တည်ငြိမ်အေးချမ်းခြင်း – Stability,

(၂) ငြိမ်းချမ်းသာယာခြင်း – Peace,

(၃) စည်းလုံးညီညွတ်ခြင်း – Unity

(၄) လွတ်မြောက်ခြင်း – Liberty

(၅) ရိုးသားခြင်း – Honesty

(၆) ဧည့်ဝတ်ပျူငှာခြင်း – Hospitality

(၇) သာယာဝပြောခြင်း – Prosperity

(၈) ရိုးရာဓလေ့ထုံးတမ်းများကို မြတ်နိုးခြင်း – Culture Identity

(၉) တန်းတူညီမျှမှု – Equality

(၁၀) ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့် အခွင့်အရေး ကို မြတ်နိုးခြင်း – Rights to self-determination

(၁၁) လွတ်လပ်မှု – (Freedom) နှင့်

(၁၂) ဒီမိုကရေစီ – (Democracy) တို့ဖြစ်သည်။

ကေအဲန်ယူ- ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး
ဗဟိုဌာနချုပ်
ကော်သူးလေ
www.knuhq.org

ရက်စွဲ – ဇန္နဝါရီလ (၂၉) ရက်၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်

လက်ရှိမြန်မာနိုင်ငံရေး အခြေအနေနှင့် ပတ်သက်၍ ကေအဲန်ယူ–ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၏ သတင်းထုတ်ပြန်ကြေညာချက်

၁။ ငြိမ်းချမ်းစွာအတူယှဉ်တွဲနေထိုင်နိုင်ကြမည့် ပြည်ထောင်စုပေါ်ထွန်းရန်၊ လွတ်လပ်ပြီး အေးချမ်းသာယာဝပြောသော နိုင်ငံတော်တည်ဆောက်ရန် ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူပြောင်းခြင်း လုပ်ငန်းစဉ်ဖြင့် ချီတက်နေကြချိန်တွင် အနုတ်လက္ခဏာဆောင်သော ပြဿနာဖြေရှင်းသည့်လုပ်ရပ်အားလုံးကို သက်ဆိုင်သူများမှ အစွမ်းကုန် ရှောင်ရှားကြရပါမည်။ ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်သူလူထုတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို ရှေ့ရှုပြီး ငြိမ်းချမ်းစွာ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်အဖြေရှာသွားခြင်းသည် လက်ရှိနိုင်ငံရေး အကြပ်အတည်း၏ လိုအပ်မှုဖြစ်ပါသည်။

၂။ ရွေးကောက်ပွဲတိုင်း၏ အရှုံး၊ အနိုင် ရလဒ်နှင့် တရားမျှတမှုကို တောင်းဆိုကြခြင်းသည် ဖြစ်ရိုးဖြစ်စဉ်သာ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် လက်ရှိရွေးကောက်ပွဲနှင့် ပါတ်သက်သည့် အငြင်းပွားမှုများအားသက်ဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့များမှ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု၊ တာဝန်ယူမှု၊ တာဝန်ခံမှုတို့အပေါ် အခြေခံပြီး ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့်အညီ ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းစေလိုပါသည်။ အဓိက အားဖြင့် ဒီမိုကရေစီအနစ်သာရကို မပျက်ပြယ်စေပဲ အပြန်အလှန် လေးစားအသိအမှတ်ပြုမှုကို အခြေခံရန် လိုအပ်ပါသည်။

၃။ မြန်မာနိုင်ငံသည် သာမန်နိုင်ငံရေးပြဿနာများနှင့် နိုင်ငံရေးအကြပ်အတည်းများ၏ သမရိုးကျစိန်ခေါ်မှုများကိုသာ ရင်ဆိုင်နေရသည်မဟုတ်ပါ၊ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်နှင့်တန်းတူရေး၊ ကွဲပြားစုံလင်သော တိုင်းရင်းသားများ၏ ဖြစ်တည်မှု နှင့် ဝိသေသလက္ခဏာများ ပါဝင်သည့် ကျယ်ပြန့်သည့် ပြဿနာရပ်များဖြင့် ရင်ဆိုင်နေရပါသည်။ ထို့ကြောင့် လက်ရှိ ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် လတ်တလော နိုင်ငံရေးအကြပ်အတည်းကို ကျော်လွှားရာတွင် အာဏာလွန်ဆွဲမှုကို ကျော်လွန်ပြီး ပြည်ထောင်စုပေါ်ထွန်းရေးနှင့် ဒီမိုကရေစီ စံချိန်စံနှုန်းများကို အလေးထားသည့် သက်ဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့များ အားလုံးပါဝင်မည့် မျက်နှာစုံညီ ညှိနှိုင်းနိုင်သည့် အခင်းအကျင်းတစ်ခု အရေးပေါ် လိုအပ်နေပါသည်။

၄။ ထို့ကြောင့် လက်ရှိအကြပ်အတည်းကို ကျော်လွှားနိုင်ရန်နှင့် အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေး ပေါ်ထွန်းလာစေရန် သက်ဆိုင်ရာ အစုအဖွဲ့များ အားလုံးပါဝင်မည့် မျက်နှာစုံညီ ညှိနှိုင်းနိုင်သည့် အရေးပေါ်အစည်းအဝေးတစ်ခုကို အမြန်ဆုံး ခေါ်ယူရန် တောင်းဆိုလိုက်ပါသည်။

ဆက်သွယ်ရန်– (၁) ပဒိုစောကွယ်ထူးဝင်း (+၉၅ ၉၄၂၂၁၉ ၁၉၄၁) (+၆၆ ၈၁၈ ၀၇၆ ၂၇၉)
(၂) ပဒို စောတာဒိုမူး (+၉၅ ၉၇၉၅၈၈ ၇၀၈၅) (+၆၆ ၆၄၆ ၄၅၉ ၁၁၃)

****

ကေအဲန်ယူ- ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး
ဗဟိုဌာနချုပ်
ကော်သူးလေ
www.knuhq.org

ရက်စွဲ- ဖေဖော်ဝါရီလ(၂)ရက်၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်

တပ်မတော်မှ နိုင်ငံတော်အာဏာကို သိမ်းယူမှု နှင့် ပတ်သက်၍ ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၏ သဘောထားထုတ်ပြန်ကြေညာချက်

၁။ ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးအနေဖြင့် ၂၀၂၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ(၁)ရက်နေ့တွင် တပ်မတော်မှ နိုင်ငံတော် သမ္မတ ဦးဝင်းမြင့်၊ နိုင်ငံတော်၏အတိုင်ပင်ခံ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် နှင့် NLD ပါတီခေါင်းဆောင်များ၊ ပြည်နယ်နှင့်တိုင်းဒေသကြီးများမှ ဝန်ကြီးချုပ်များအပါအဝင်၊ ဒီမိုကရေစီရေး လှုပ်ရှားတက်ကြွသူများနှင့် အစိုးရ အဖွဲ့ဝင်များအား ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းပြီး နိုင်ငံတော်အာဏာကို သိမ်းယူလိုက်ခြင်းအပေါ် အထူးပင်စိုးရိမ်မိပြီး မြန်မာနိုင်ငံ၏ အနာဂတ်အတွက် လွန်မင်းစွာ ပူပန်မှုဖြစ်ပေါ်ရပါသည်။

၂။ ဤသို့ တပ်မတော်မှ နိုင်ငံတော်အာဏာကို သိမ်းယူလိုက်ခြင်းသည် ဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းရေး လုပ်ငန်းစဉ် အား ကြီးမားစွာ အဟန့်အတားဖြစ်စေပြီး နိုင်ငံရေးပြဿနာကို နိုင်ငံရေးနည်းလမ်းဖြင့် ဖြေရှင်းသည့် လုပ်ငန်းစဉ် အပေါ် လေးနက်မှုမရှိကြောင်းကို ပြသခြင်းဖြစ်ကာ စိန်ခေါ်မှုများစွာရှိနေသော နိုင်ငံ၏ ရှေ့အနာဂတ်အရေးကို ဆိုးဝါးစွာ ထိခိုက်စေမည်ဖြစ်ပါသည်။

၃။ အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို လုပ်ဆောင်နေရာတွင် ယခုအခါ တပ်မတော်မှ အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ကို စတင်သည့်အနေဖြင့် နိုင်ငံခေါင်းဆောင်များနှင့် ဒီမိုကရေစီရေး တက်ကြွလုပ်ရှားသူများ အပါအဝင် ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းထားသူများ အားလုံးကို ချွင်းချက်မရှိ လွှတ်ပေးပြီး နိုင်ငံရေး ပြဿနာအရပ်ရပ်ကို ငြိမ်းချမ်းစွာ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးအဖြေရှာရန် အလေးအနက် တောင်းဆိုပါသည်။

၄။ ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးအနေဖြင့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေး၊ ဒီမိုကရေစီ အသွင် ကူးပြောင်းရေးအတွက် တိုင်းရင်းသားပြည်သူလူထုတရပ်လုံးနှင့် အတူတကွ ရပ်တည်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ထုတ် ပြန်အပ်ပါသည်။

ဆက်သွယ်ရန်- (၁) ပဒိုစောကွယ်ထူးဝင်း (+ ၉၅ ၉၄၂ ၂၁၉ ၁၉၄၁) (+၆၆ ၈၁၈ ၀၇၆ ၂၇၉)
(၂) ပဒိုစောတာဒိုမူး (+၉၅ ၉၇၉ ၅၈၈ ၇၀၈၅) (+၆၆ ၆၄၆ ၄၅၉ ၁၁၃)

ကေအဲန်ယူ- ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး

ဗဟိုဌာနချုပ်

ကော်သူးလေ

www.knuhq.org

တပ်မတော်မှ အာဏာကို သိမ်းယူပြီးနောက်
ကေအဲန်ယူ - ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၏ သဘောထားထုတ်ပြန်ချက်

ရက်စွဲ - ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၄) ရက်၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်။

၁။ ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးသည် (၂၀၂၁)ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ(၁)ရက်နေ့တွင် တပ်မတော်မှ တိုင်းပြည် အာဏာသိမ်းယူခဲ့သည့်နောက် ဖြစ်ပေါ်လာသည့် သက်ရောက်မှုအားလုံးကို စဉ်ဆက်မပြတ် စောင့်ကြည့်နေပါသည်။

၂။ ဤအာဏာသိမ်းယူခြင်းသည် နိုင်ငံရေးပြဿနာအား နိုင်ငံရေးနည်းလမ်းဖြင့် ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းသည့် ယဉ်ကျေးမှုကို သွေဖီစေသည့်လုပ်ရပ်ဖြစ်ပြီး ထိုသို့တိုင်းပြည်အာဏာ သိမ်းယူခဲ့ခြင်းသည် အာဏာရှင်စနစ် သက်ဆိုးရှည်စေခြင်းကို ဦးတည်နေသည့်အတွက် ဆန့်ကျင်ပါသည်။

၃။ စစ်အာဏာသိမ်းယူမှုအား တိုင်းရင်းသားပြည်သူလူထုတရပ်လုံး၏ အကြမ်းမဖက်ဘဲ ဆန္ဒထုတ်ဖော် ဆန့်ကျင်မှုများအား KNU မှ ထောက်ခံအားပေးပြီး အကူအညီ အကာအကွယ်ပေးသွားမည်ဖြစ်သည်။ ဆက်လက်၍လည်း အကြမ်းမဖက်ဘဲ ဆန္ဒထုတ်ဖော်နေခြင်းများကို ထိန်းသိမ်းလုပ်ဆောင်ခြင်း၊ အကြမ်းဖက်မှု ဖြစ်ပွားရေး လှုံ့ဆော်မှုများတို့အား ရှောင်ရှားကြခြင်း နှင့် ဘက်ပေါင်းစုံမှ ထိန်းထိန်းသိမ်းသိမ်းလုပ်ဆောင်ကြရန် အားပေးတိုက်တွန်းပါသည်။

၄။ ပြည်သူလူထုမှ ပေါက်ဖွားလာသည့် မြန်မာရဲတပ်ဖွဲ့၊ မြန်မာတပ်မတော်တို့သည်လည်း တိုင်းရင်းသား ပြည်သူလူထုတရပ်လုံး ပါဝင်ဆင်နွှဲသော အာဏာရှင်ဆန့်ကျင်တိုက်ဖျက်ရေး သပိတ်အပေါ် အကြမ်းဖက်ဖြိုခွင်းခြင်း၊ ဖမ်းဆီးခြင်း၊ နေရော ညပါ နေအိမ်ပြင်ပတွင်သော်လည်းကောင်း၊ နေအိမ်များတွင်သော်လည်းကောင်း ဝင်ရောက် ဖမ်းဆီးခြင်း၊ တိုက်ရိုက်သော် လည်းကောင်း၊ သွယ်ဝိုက်၍ သော်လည်းကောင်း ပြည်သူလူထုအကြား ရုန်းရင်း ဆန်ခတ် ဖြစ်ပေါ်စေသည့် အပြုအမူလုပ်ဆောင်မှုများတို့ကို ရပ်တန့်ရန် နှင့် မပြုလုပ်ရန် တောင်းဆို ပါသည်။

၅။ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ နိုင်ငံအသီးသီးတို့မှလည်း မိမိတို့၏ သံတမန်ရေးရာ ချဉ်းကပ်မှုနည်းလမ်းပေါင်းစုံကို အသုံးပြုလျက် ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းခံရသူများအားလုံး လွတ်မြောက်ရေးနှင့် အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးကို မျှော်ရည်သော မြန်မာတပ်မတော်နှင့် အာဏာလက်လွှတ်ခဲ့ရသည့် အစိုးရတို့အကြားတွင် ညှိနှိုင်းဆွေးနွေး

အဖြေရှာကြသည့်အခင်းအကျင်းကို အောင်မြင်ရရှိနိုင်ရေးအတွက် အင်အားစိုက်ထုတ် ကူညီမှုများ ပြုလုပ်ရန် တိုက်တွန်း နိုးဆော်ပါသည်။

၆။ ထို့အပြင် အာဏာသိမ်း တပ်မတော်အင်အားစု၏ ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်မှုနှင့် အကြမ်းဖက်မှုဒဏ်ကိုခံစားရသည့် တိုင်းပြည်တဝှမ်း၊ မြို့ပြ၊ ကျေးလက်ဒေသအားလုံးမကျန်၊ ဒေသအသီးသီးရှိ တိုင်းရင်းသားပြည်သူလူထုများအား လူသားချင်းစာနာထောက်ထားသည့် ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ရောက်ရှိစေရေးအတွက် ဖြစ်နိုင်သမျှ နည်းလမ်းများတို့ကို အသုံးချရန် KNU မှ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အသိုင်းအဝိုင်းအားလုံးတို့ကို တိုက်တွန်းပါသည်။

၇။ လက်ရှိနိုင်ငံရေး အကြပ်အတည်းသည် သမိုင်းကြာရှည် တည်ရှိလာခဲ့သည့် ဖြေရှင်းပေးနိုင်ခြင်းမရှိသော တိုင်းရင်းသား တန်းတူညီမျှမှုရရှိရေး တောင်းဆိုမှုပြဿနာ နှင့် ဆယ်စုနှစ်များစွာပင် ဖြစ်ပေါ်နေသည့် အရပ်ဘက်-စစ်ဘက်အကြား ဆက်ဆံရေးအား ပြေလည်အောင် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းနိုင်ခြင်း မရှိသည့် အဆုံးတွင် ပေါက်ကွဲလာသည့် ပြဿနာ ဖြစ်ပါသည်။ ဤပြဿနာများဖြေရှင်းနိုင်ရန် ပါဝင်ပါတ်သက်နေသည့် အစုအဖွဲ့များအားလုံး ပါဝင်သည့် နိုင်ငံရေးညှိနှိုင်းဆွေးနွေးမှုဖြင့် ဒီမိုကရေစီရေး၊ တိုင်းရင်းသားတန်းတူရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ကို အာမခံသည့် ဒီမိုကရေစီဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ တရပ်ကို ရရှိသည်အထိ အဖြေရှာကြရန် တိုက်တွန်းပါသည်။

၈။ တဘက်တွင်လည်း မြန်မာ့တပ်မတော်မှ KNU နယ်မြေအတွင်း တဖက်သတ်ကားလမ်းဖောက်လုပ်မှုနှင့် ဆက်စပ်ပြီး စစ်ဆင်ရေးတစ်ရပ်အနေဖြင့် အထူးအလေးထား လုပ်ဆောင်နေခြင်းကြောင့် တပ်မတော်နှင့် ကရင်အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော်တို့အကြား ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်မှုများ နှင့် တိုက်ပွဲများဆက်လက် ဖြစ်ပွားနေပြီး ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာ တိမ်းရှောင်ရသူ (IDPs)များ ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။ ထိုသို့ ဒုက္ခရောက် ပြည်သူများအပေါ် KNU အနေဖြင့် လိုအပ်သည့် မည်သည့်ကိစ္စရပ်များမဆို အကာအကွယ်ပေး ကူညီဆောင်ရွက် ပေးသွားမည်ဖြစ်ပြီး နိုင်ငံတကာမှလည်း နယ်စပ်ဖြတ်ကျော်အကူအညီ အပါအဝင် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာ အကူအညီများအား အရှိန်မြင့်ကူညီလုပ်ဆောင်ပေးသွားရန် တိုက်တွန်းပါသည်။

၉။ ထို့ကြောင့် KNU အနေဖြင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းအဖြေရှာခြင်း နည်းလမ်းသည်သာ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးနှင့် ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီစနစ် ထူထောင်ရေးကို ဆောင်ကြဉ်း ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ကာ တိုင်းရင်းသား ပြည်သူလူထုအားလုံး၏ လွတ်လပ်မှု၊တန်းတူ မှုနှင့်တရားမျှတမှုကို အာမခံသော . ဒီမိုကရေစီဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စုသစ် ကို ဖန်တီးဖြစ်ပေါ်စေမည်ဖြစ်ပါသည်။

ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီ
ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး

ဆက်သွယ်ရန်-

(၁) ပဒိုစောကွယ်ထူးဝင်း (+၉၅ ၉၄၂ ၂၁၉ ၁၉၄၁) ၊ (+၆၆ ၈၁၈ ဝ၇၆ ၂၇၉)
(၂) ပဒိုစောတာဒိုမူး (+၉၅ ၉၇၉ ၅၈၈ ၇ဝ၈၅) ၊ (+၆၆ ၆၄၆ ၄၅၉ ၁၁၃)
(၃) ပဒိုစောလှထွန်း (+၉၅ ၉၂၇၂ ၇၃၂ ၈၆၂) ၊ (+၆၆ ၉၄ဝ ၃၅၁ ၈၈ဝ)

ကေအဲန်ယူ- ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး

ဗဟိုဌာနချုပ်

ကော်သူးလေ

www.knuhq.org

တပ်မတော်မှ အပြစ်မဲ့ပြည်သူများအား လေကြောင်းဖြင့် ဗုံးကြဲပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှု နှင့် ပါတ်သက်၍ ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၏ သဘောထားထုတ်ပြန်ကြေငြာချက်

ရက်စွဲ - ဧပြီ (၁) ရက်၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်။

၁။ ၂၀၂၁ ခုနှစ် မတ်လ(၂၇)ရက်နေ့မှ စတင်၍မတ်(၃၁)ရက်နေ့အထိ တပ်မတော်၏ အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုမှ သာလွန်အင်အားအသုံးပြုကာ လေတပ်၏ ဂျက်တိုက်လေယာဉ်များသည် လေကြောင်းမှနေ၍ မူတြော်(ဖါပွန်) ခရိုင် နှင့် ညောင်လေးပင်ခရိုင်များရှိ ပြည်သူလူထုတို့၏ နေထိုင်ရာကျေးရွာများတို့အား ပစ်မှတ်ထားပြီး ဗုံးကြဲ တိုက်ခိုက်မှုများ ဆက်တိုက်ပြုလုပ်ခဲ့သည့် လုပ်ရပ်များအား ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး မှ ပြင်းထန်စွာ ရှုံ့ချ ကန့်ကွက်သည်။

၂။ အဆိုပါ လူသားမဆန်စွာဖြင့် အရပ်သားများအပေါ် ပြုလုပ်ခဲ့သောလုပ်ရပ်များကြောင့် လူမမယ် ကလေးငယ်၊ ကျောင်းသားများအပါအဝင် ပြည်သူလူထုပေါင်းများစွာအား သေဆုံးစေခဲ့ပြီး စာသင်ကျောင်း၊ လူနေအိမ်များ၊ ကျေးရွာများအား ပျက်စီးစေကာ ပြည်တွင်းနှင့် နိုင်ငံတကာ ဥပဒေများအား ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း ချိုးဖောက်မှု ဖြစ်သည့် အကြမ်းဖက်လုပ်ရပ် အဖြစ် တပ်မတော်၏ အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုအား ရှုံ့ချ ပါသည်။

၃။ လေကြောင်းဖြင့် ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုကြောင့် အရပ်သားပြည်သူလူထု(၁၂၀၀၀)ကျော်သည် ပြည်တွင်းနေရပ် စွန့်ခွာထွက်ပြေးစေမှုအသစ်အဖြစ် လူသားချင်းစာနာထောက်ထားမှုဆိုင်ရာအခက်အခဲ နှင့် အကြပ်အတည်းကို ဖန်တီး ဖြစ်ပေါ်စေသည်။

၄။ လက်နက်မဲ့ အရပ်သားများအပေါ် ဤသို့ အကြမ်းဖက်မှုဖြစ်သည့် လုပ်ရပ်များ ပြုလုပ်နေသည့် တပ်မတော်အား ဖျက်အားပြင်း လက်နက်ကြီး၊ လက်နက်ငယ်များ၊ လူသတ်နည်းပညာများ၊ လေကြောင်းတိုက်ခိုက်မှုသုံး တိုက်လေယာဉ်များ တို့ကို ရောင်းချခြင်းအား နိုင်ငံတကာမှ ပိတ်ဆို့ပေးရန် မေတ္တာရပ်ခံသည်။

၅။ တပ်မတော်၏ အာဏာသိမ်း စစ်အုပ်စုသည် ဤသို့သော လုပ်ရပ်များဖြင့် ပြည်တွင်းစစ်အား ပိုမိုနက်ရှိုင်းစွာ ဖြစ်ပေါ်ရေးသို့ တွန်းပို့နေပြီး နိုင်ငံ၏ စည်းလုံးညီညွတ်ရေး၊ တည်ငြိမ်ရေး နှင့် လွပ်လပ်ရေးအား အလုံးစုံ ပျက်သုန်းရေးသို့ ဦးတည်လုပ်ဆောင်နေပါသည်။

၆။ ယဉ်ကျေးသည့် လူ့အခွင့်အရေးကို ဆန့်ကျင်ဖျက်ဆီးနေသည့် အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုအပေါ် တိုင်းရင်းသား ပြည်သူလူထုနှင့် နိုင်ငံတကာမှ ပြင်းပြင်းထန်ထန်ဆန့်ကျင်ရှုံ့ချပြီး ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုပြုရန် တောင်းဆိုအပ် ပါသည်။

ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီ

ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး

ဆက်သွယ်ရန်-

(၁) ပဒိုစောကွယ်ထူးဝင်း (+၉၅ ၉၄၂ ၂၁၉ ၁၉၄၁)၊ (+၆၆ ၈၁၈ ၀၇၆ ၂၇၉)

(၂) ပဒိုစောတာဒိုမူး (+၉၅ ၉၇၉ ၅၈၈ ၇၀၈၅) ၊ (+၆၆ ၆၄၆ ၄၅၉ ၁၁၃)

မြန်မာနိုင်ငံအပေါ် စစ်တပ်မှ အာဏာသိမ်း ယူလိုက်မှုနှင့် ရှေ့နိုင်ငံရေးအလားအလာ

၂၀၂၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁) ရက်နေ့တွင် ဗမာတပ်မတော်မှ ၂၀၂၀ ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာ အငြင်းပွားမှုကို ရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင် နှင့် NLD အစိုးရမှ တာဝန်ယူ၊ တာဝန်ခံမှု မရှိ ဟု စွပ်စွဲကာ (၁) ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်ဆိုင်ရာ မဲပြန်လည်ရေတွက်မှုပြုလုပ်ရန်၊ (၂) ထိုကာ လအတွင်း တတိယအကြိမ် လွှတ်တော် ကျင်းပမှုအား ရွှေ့ဆိုင်းထားပေးရန် (၃) အမျိုးသား ကာကွယ်ရေး နှင့် လုံခြုံရေးကောင်စီ ခေါ်ယူရန် ဆိုသည်များတို့ကို လုပ်ဆောင်ပေးရန် NLD အစိုးရအား တောင်းဆို၊ ညှိနှိုင်း သော်လည်းညှိနှိုင်းမှု အထမမြောက်ခဲ့သဖြင့် အဓမ္မ အာဏာလွှဲပြောင်းရယူမှု ပြုလုပ်ခဲ့ရသည်ဟု အာဏာ သိမ်း စစ်တပ်မှ ဆိုခဲ့ပြီး အဆိုပါ အာဏာလွှဲပြောင်းရယူမှု သည်လည်း (၁) နှစ်တာ ကာလမျှ သာဖြစ်ပြီး ရွေးကောက်ပွဲ အသစ်ကျင်းပခြင်း၊ အာဏာလွှဲပြောင်းခြင်းများ ဆက်လက် ပြုလုပ်သွားမည်ဟုကြေညာခဲ့သည်ကိုတွေ့ရမည်ဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတော်၏ အာဏာအရပ်ရပ်ကိုသိမ်းယူပြီး လိုက်သည့်နောက်ပိုင်း ကရင်အမျိုးသားထုအတွင်း၊ ကရင်နိုင်ငံရေးပါတီအတွင်း၊ ကရင်လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေး အဖွဲ့အစည်းများအတွင်း၊ ကရင်လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ အတွင်း၊ ကရင်ဘာသာရေး အသင်းအဖွဲ့များအကြားအာဏာသိမ်းမှုအပေါ် မတူညီသည့်ရှုထောင့်ပေါင်းစုံမှ မိမိတို့ပါဝင်ပါတ်သက် နေရသည့် အခန်းကဏ္ဍအပေါ် အခြေခံရင်း ရှေ့ဆက် ဖြစ် ပေါ်လာမည့် ကရင်အမျိုးသားတို့၏ အမျိုးသားရေးနှင့် အနာဂါတ် နိုင်ငံရေးရပ်တည်ချက်များအတွက် စဉ်းစားမှု အဖုံဖုံ ပုံစံအမျိုးမျိုးတို့ဖြင့် စဉ်းစားသုံးသပ် နေကြသည်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ် သည်။

မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း စစ်တပ်မှ အာဏာသိမ်းယူမှုများ

မြန်မာနိုင်ငံသည် ၁၉၄၈ ခုနှစ် လွတ်လပ်ရေးရပြီးကတည်းက ၂၀၂၀ ခုနှစ်အထိ စစ်တပ်မှ အာဏာသိမ်းယူခဲ့သည်ဖြစ်စဉ်သည် ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် တကြိမ်၊ ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် တကြိမ်၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် တကြိမ် စုစုပေါင်း (၃) ကြိမ်ရှိခဲ့သည်။ ၁၉၆၂ မှသည် ၁၉၈၈ ခုနှစ်အထိ စစ်တပ်၏ စစ်အာဏာရှင်စနစ်ဖြင့် အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် နှစ်ပေါင်း (၂၆) နှစ်ကြာမြင့် ခဲ့သည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ်မှသည် ၂၀၁၀ အထိ (၂၂) နှစ်ကြာမြင့်ခဲ့သည်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီး အချိန်မှ၍ ကနေ့အထိဆိုလျှင် နှစ်ပေါင်း (၇၃) နှစ်အထိရှိခဲ့သော်လည်း စစ်အာဏာရှင် စနစ်အောက်တွင် နှစ်ပေါင်း (၅၀) နီးပါး သက်ရှင်နေထိုင်ကြခဲ့ရသည်။ အရပ်သားအစိုးရ အနေဖြင့်အုပ်ချုပ်ခဲ့သည့်သက်တမ်းမှာ ၁၉၄၈ ခုနှစ်မှ ၁၉၅၈ ခုနှစ် (၁၀) နှစ်တခုနီးပါး နှင့် ၂၀၁၀ ခုနှစ်မှ ၂၀၂၀ ခုနှစ်အထိ (၁၀) နှစ် တခုနီးပါးမျှဖြင့် ဒီမိုကရေစီစနစ်ကိုပုံဖော်မှုဖြင့် နှစ်ကြိမ်သာတည်ဆောက်နိုင်ခွင့်ရခဲ့ကြသည်။ ဒီမိုကရေစီအခြေခံကို ရေရှည်တည်ဆောက်ထားနိုင်မည့် အခွင့်အရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည် ချည်းသားဖြစ်ခဲ့ကြသည်။

၂၀၂၁ ခုနှစ်တွင် ဘာကြောင့် အာဏာသိမ်းမှု ဖြစ်ပေါ်ခဲ့ရသလဲ

ဗမာတပ်မတော်သည် ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို (၁၉၉၂–၁၉၉၆) ခုနှစ်အတွင်း တစ်ကြိမ် (၂၀၀၃–၂၀၀၈) ခုနှစ်အတွင်းတစ်ကြိမ်ဖြင့် စုစုပေါင်း (၁၆) နှစ်တာကာလအတွင်း စိတ်ကြိုက် ရေးဆွဲ ခဲ့ပြီး တပ်မ တော် မှ အမြဲတမ်းအသာစီး ရမည် ဖြစ်သော အခြေခံများဖြင့် တပ်မတော်၏လွှတ်တော်တွင် (၂၅%) ရရှိထားသော အခွင့်အာဏာအရ အမတ်ဦးရေနှင့်ပြုလုပ်ကျင်းပမည့် ရွေးကောက်ပွဲတိုင်းတွင် တပ်မတော်ကျောထောက်နောက်ခံ ပါတီဖြစ် သည့် USDP မှ အနိုင်ရနိုင်မည့် ကိုယ်စားလှယ် ဦးရေတို့ကို ပေါင်းစပ်ကာ မြန်မာ့နိုင်ငံရေးတွင် တသက်လုံးလွှမ်းမိုး ကြီးစိုးရန် တပ်မတော်မှ ရည်ရွယ်ထားပါသည်။

သို့သော် ၂၀၂၀ရွေးကောက်ပွဲကာလမတိုင်မီ တပ်မတော်၏ နိုင်ငံရေးအရ အမှားအယွင်းများ ပြုလုပ်ခဲ့သည့် အပေါ်၊ NLD သည် ကောင်းမွန်စွာ အသုံးချခဲ့သည့်အတွက် လူထုကလည်း နောက်ထပ် စစ်အာဏာရှင် မဖြစ်ပေါ်လာရေး NLD ကို စုပုံကာ ပြန်လည်မဲပေး ခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် USDP ၏ မူလအနိုင်အမာထောက်ခံမှုရရှိထားသည့် အခြေခံနယ်မြေမှ ကိုယ်စားနေရာတစ်ချို့ကိုပါ ဆုံးရှုံးမှုဖြစ်စေခဲ့ကာ NLD ပါတီသည် မဲဆန္ဒနယ်အများစုကို အနိုင်ရသွားပြီးနောက် အစိုးရဖွဲ့ပိုင်ခွင့် ရရှိလာသွားခြင်း၊ UEC ၏ ပွင့်လင်းမြင်သာမှု အားနည်းခြင်း၊ အစိုးရ၏ Covid-19ကပ်ဘေးကာလ၊မမျှတသည့်မဲဆွယ်စည်းရုံးရေး ဆိုင်ရာလုပ်ရပ်များမှု၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ ရရှိထားသည့် နိုင်ငံရေးအသာစီးရထားမှုအပေါ် အလျှော့ပေးလိုက် လျှော့လိုစိတ်နည်းပါးခြင်း၊ စသည်တို့သည် မူလကပင်ကွဲပြားနေသည့် NLD နှင့် USDP အပါအဝင်၊ တပ်မတော်တို့အကြား ရှိနေသည့် နိုင်ငံရေး အာဏာလွန်ဆွဲမှုအား ပိုမိုထိပ်တိုက် တွေ့စေသည့်အခြေအနေသို့ တွန်းပို့ခဲ့ပါသည်။

ဤအချက်များအရ မြန်မာပြည်၏ အနာဂါတ်နိုင်ငံရေးတွင် တပ်မတော်မှ ဆက်လက်ပြီးလွှမ်းမိုးထားလိုပါက ၂၀၀၈ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေကို မိမိလိုလားသည့် အနေအထား ရရှိရေး ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရန်လိုပြီး လက်ရှိ ကာလ NLD အစိုးရ မဖွဲ့နိုင်ရေးသည် ၎င်းတို့အတွက် သေရေးရှင်ရေး ဖြစ်ခဲ့ရပါသည်။ ထို့ကြောင့်ကြုံတွေ့ရလာနိုင်ခြေရှိသည့် စိန်ခေါ်မှု များကို သိလျက်ဖြင့် စစ်အာဏာ သိမ်းခဲ့ ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ယူဆလို့ရသည်။

တပ်မတော်၏ စစ်အာဏာသိမ်းမှုနှင့် လက်ရှိအခြေအနေ

စစ်အုပ်စုမှ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁) ရက်နေ့တွင် အာဏာအရပ်ရပ်ကို သိမ်းယူ လိုက်ပြီး နောက် ဖေဖော်ဝါရီလ (၈) ရက်နေ့တွင် Roadmap ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းစဉ် ၅ ချက်ကို ချမှတ်ခဲ့ပါသည်။ Roadmap ၏ အချက် ၃ နှင့် ၄ အရ တိုင်းရင်းသားပါတီ၊ တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများကို စီးပွားရေးအရ အခွင့်အရေးပေးအပ်ခြင်း၊ ရာထူးနေရာ ပေးခြင်းဖြင့် ဆွဲဆောင်ရန် စဉ်းစားနေသည်ကို တွေ့ရသော်ငြားလည်း ၂၀၂၁ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၆ တွင် ပြုလုပ်သည့် ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်သစ် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဆောင်သော ကော်မရှင်အသစ်နှင့် နိုင်ငံရေးပါတီ(၃၅) ပါတီတို့အကြား ပြုလုပ်သည့် အစည်းအဝေးတွင် ၎င်းမှ နိုင်ငံ၏ အာဏာ (၃) ရပ်ကို နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီမှ ကိုင်ထားလိုက်ပြီးဖြစ်သည့်အတွက် ယခင် လွှတ်တော်နှင့် ယခင် ရွေးကောက်ပွဲ ရလဒ် ပျက်ပြယ် သွားပြီး ဟု ပြောဆိုခဲ့ပါသည်။

ပြည်သူလူထုများအနေဖြင့် ကနေ့ဦးတွင် လမ်းပေါ်ထွက် ဆန္ဒထုတ် သပိတ် လှုပ်ရှား မှုများသည်တပ်မတော်မှရွေးကောက်ပွဲ ရလဒ်ကိုလျစ်လျူ ရှုခြင်း၊ စစ်အာဏာသိမ်းယူခြင်း၊ သမ္မတဦးဝင်းမြင့်၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် အပါအဝင် လှုပ်ရှားတက်ကြွသူများအား ဖမ်းဆီးထိန်းသိမ်းထားခြင်းတို့ကြောင့် မကျေနပ်မှုများက ရုတ်ခြင်းဖြစ်ပေါ်လာကာ စစ်အာဏာသိမ်းယူမှုကို ဆန့်ကျင်သည့် ငြိမ်းချမ်းစွာဖြင့် ဆန္ဒကိုထုတ်ဖော်ခြင်းများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပါသည်။

ထိုမှတစ်ဆင့် Generation Z ဟုခေါ်သော အသက် ၂၀ နှစ်အောက် လူငယ်များမှ စစ်အာဏာသိမ်းယူခြင်းသည် ၎င်းတို့၏ အနာဂတ်ကို ဖျက်ဆီးခြင်းဖြစ်သောကြောင့် အနာဂတ်တွင်မည်သည့် အာဏာရှင်ပုံစံမဆို မပေါ်ပေါက်ရေး

အတွက် သန္နိဋ္ဌာန်ချမှတ်ပြီး တိုက်ပွဲဝင်ရမည်ဟူသော ခံယူချက်ဖြင့် နွေဦးတော်လှန်ရေး နှင့်အတူ အရေးတော်ပုံ အောင်မြင်ရေးအတွက် တက်ကြွစွာပါဝင်ခဲ့ကြပါသည်။

စစ်အာဏာရှင်စနစ် ဖျက်သိမ်းရေး၊ အာဏာရှင်စနစ် ချုပ်ငြိမ်းရေးအတွက် ငြိမ်းချမ်းစွာဖြင့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပြသသည့် အထွေထွေသပိတ် တိုက်ပွဲများနှင့် ပတ်သက်ပြီး မတူညီသည့် အစုအဖွဲ့များ ဖြစ်သည့် CRPH ဦးဆောင်သော NLD ကို ထောက်ခံသည့် ပြည်သူလူထုများ၊ အထွေထွေသပိတ် ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်ရေးကော်မတီ GSCC လူမျိုးစုံအထွေထွေသပိတ်ကော်မတီ (GSCN) စစ်အာဏာရှင်ဆန့်ကျင်ရေးဆိုင်ရာ ပူးပေါင်းကော်မတီ Anti - Junta Movement Myanmar တို့နှင့်ဒေသဆိုင်ရာ အာဏာရှင်ဆန့်ကျင်ရေးအဖွဲ့များတို့သည် လက်ရှိတွင် GSCB ကိုစုဖွဲ့ထားလျက်အာဏာသိမ်းစစ်တပ် နှင့်ရဲတို့၏အကြမ်းဖက်ဖိနှိပ်မှုများ၊ သတ်ဖြတ်မှုများ၊ ဖမ်း ဆီးမှုများ စဉ်ဆက်မပြတ်ရှိခဲ့သော်လည်း Generation Z တို့သည် Generation X, Y တို့ နှင့် အတူ ပြည်သူအားဦးဆောင်ကာ လူထုဆန္ဒပြမှုမှာ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ ပုံစံ အမျိုးမျိုးဖြင့် ဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိနေသလို ၎င်းတို့ အပေါ်ပြုလုပ်သည့် အကြမ်းဖက် ဖိနှိပ်မှုများသည်လည်း အလွန်ပင် လူသားမဆန်သည့် ပုံစံများဖြင့် ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။

လက်ရှိတွင် အာဏာသိမ်း စစ်တပ်အုပ်ချုပ်ရေးကို လက်မခံဘဲ အုပ်ချုပ်ရေး ယန္တရားကိုလည်ပတ်စေနိုင်ခြင်း မရှိစေရန် CDM လှုပ်ရှားမှုများနှင့် စစ်တပ်မှ အာဏာသိမ်းမှုကြောင့်စစ်အာဏာရှင်စနစ်အောက်သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိသွားမည်ကို လုံးဝလက်မခံကြသော G-Z တို့၏ ဆန္ဒဖော် ထုတ်မှုတွေကြောင့် ပြည်တွင်းတွင် သပိတ်မှောက်ဆန္ဒဖော်ထုတ်မှုများအား ကြောက်ရွံ့ ထိတ်လန့်မှုဖန်တီးကာ ဆန္ဒမပြရဲစေရေးအတွက် သတ်ဖြတ်မှု၊ နှိပ်စက်မှု၊ ဖျက်ဆီးမှု၊ ထိတ်လန့်စေမှုများကို နေရာအနှံ့ပြုလုပ်နေသည်ကို တွေ့ရှိရမည်ဖြစ်သည်။

အာဏာသိမ်း စစ်အုပ်စုမှ အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာ စိုက်ထူနိုင်ရေးအတွက် ရပ်ကွက် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးများကို ၎င်းတို့အား ထောက်ခံသူများကို အခြေခံပြီးခန့်အပ်ခြင်း၊ အဓမ္မ အုပ်ချုပ်ရေးသွတ်သွင်းခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်နေသော်လည်း ပြည်သူလူထုများတို့သည် လက်မခံဘဲ ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေးလုပ်ငန်းများဖြင့် ရပ်တည်သွားရန် ကြိုးစားနေခြင်း၊ စစ်အုပ်စုခန့်အပ်ထားသည့် ရပ်ကျေးအုပ်ချုပ်ရေးမှူး အချို့တို့သည် အသက်သေဆုံးသည်အထိ လူထုမှ လက်မခံနိုင်မှုကို ဖော်ပြနေခြင်း၊ ပြည်သူလူထု၏ လုံခြုံရေးအတွက် ရပ်ကွက်များတွင် စစ်တပ်မှ မဝင်ရောက်နိုင်ရေး တားဆီးမှုများတို့ကို နည်းပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် ကန့်ကွက်လုပ်ဆောင်နေလျက်ရှိနေသည်။

နိုင်ငံရေး သတ်ကွင်းအရ NLD ပါတီကို အဓိကထားလျက် NLD ပါတီဝင်များကိုလည်း ဖမ်းဆီးခြင်း၊ သတ်ဖြတ်ခြင်း၊ ထောင်သွင်းအကျဉ်းချမှုတို့ဖြင့် NLD ကို နိဂုံးချုပ် စေရေးအတွက် အဓမ္မလုပ်ဆောင်နေပါသည်။ အခြားနိုင်ငံရေးပါတီများကိုလည်း ဆွဲဆောင်နေသည့်အနေဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲဆိုင်ရာစနစ် ပြောင်းလဲမှုအဖြစ် အချိုးကျ ကိုယ်စားပြုမှုစနစ် (Proportional Representative) ကိုအစားထိုးပြုပြင်ကာ၎င်းတို့စိတ်ချရသည့် အချိန်တစ်ခုတွင် ရွေးကောက်ပွဲအသစ်ပြုလုပ်ပြီး စစ်တပ်မှ ထာဝရ နိုင်ငံရေးတွင် ထိန်းချုပ်နိုင်ခြင်း လမ်းကြောင်းကို ဖန်တီးနေပါသည်။

တပ်မတော်၏ စစ်အာဏာသိမ်းယူမှု အပေါ်ထားရှိသည့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်များ၏ သဘောထား

စစ်တပ်မှ အာဏာသိမ်းယူမှု အပေါ်တွင် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင်တော် လှန်ရေး အဖွဲ့များ တို့မှလည်း ပုံစံအမျိုးမျိုးဖြင့် ကောက်ချက်ချယူမှုများရှိနေသည်။ ကေအဲန်ယူ အနေဖြင့် တပ်မတော်၏ စစ်အာဏာသိမ်းယူမှု အပေါ်တွင် တပ်မတော် သည် ရွေးကောက်ပွဲ ရလဒ်အပေါ် အငြင်းပွားပြီး ဖြစ်ပေါ်သော အာဏာသိမ်းခြင်း မဟုတ်ဟု ရှုမြင်သည်။ တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်၏ အာဏာလက်လွှတ် ရနိုင်ခြေရှိခြင်းနှင့် တပ်မတော်မှ နိုင်ငံရေးတွင်ဆက်လက်ဦးဆောင်နိုင်ရေးအတွက် အလားအလာနည်းပါးခြင်း၊ တပ်မတော်၏ အကျိုးစီးပွားကိုထိခိုက်လာနေခြင်း နှင့် တပ်မတော် ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်အပေါ် နိုင်ငံရေးဖိအား၏ သက်ရောက်မှုအတွက် ထွက်ပေါက် ရှာခြင်းလဲဖြစ် သည်။ ICC နှင့် ICJ အရေးယူမှုများသည် တပ်မတော် Institution အား ပြုပြင်ပြောင်းလဲရန် လုပ်ဆောင်ခြင်း အထိ ဦးတည်သည်ဟု တွေ့မြင်ရသည်။

တရုတ်ကို နောက်ခံထား၊ အခြေပြုရသည့် မြောက်ပိုင်းအဖွဲ့ (FPNCC) အနေဖြင့် တရုတ်နိုင်ငံ၏ မြန်မာနိုင်ငံ မူဝါဒအပေါ်သာ အခြေခံပြီး မိမိသက်ဆိုင်ရာ မူဝါဒကိုချမှတ်ရပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ကေအဲန်ယူ အနေဖြင့် မည်သည့် အကြောင်းပြချက်နှင့်မဆို နိုင်ငံတော် အာဏာကို သိမ်းယူလိုက်သည့် စစ်အာဏာ သိမ်းမှုအား ကေအဲန်ယူ မှဆန့်ကျင်သည်။ ၎င်းတို့၏တရားဝင်မှုဖြစ်စေသည့် လုပ်ဆောင်မှုမျိုးကို မပြုရ၊ လက်ရှိပြည်တွင်းရေး အကျပ်အတည်းသည်ဒီမိုကရေစီ နှင့် ဖက်ဒရယ်စနစ်တို့ကို အခြေခံ သည့် ပြည်ထောင်စုကို မတည်ဆောက်နိုင်သည့်နိုင်ငံရေးအရင်းခံ ပြဿနာမှ ပေါ်ပေါက်ရခြင်းဖြစ်သည်။ NLD အစိုးရ နှင့်တပ်မတော် ၂ ဖွဲ့လုံးက ၂၀၀၈ ကိုကိုင်စွဲပြီး အာဏာရယူရေးကိုအခြေပြုသည့် အငြင်းပွားမှု နောက်ဆုံး ထွက်ပေါ်လာရသည့် ရလဒ်ဖြစ်သည်။ ကေအဲန်ယူ အနေဖြင့် ဤနိုင်ငံရေးအကျပ်အတည်းကို နိုင်ငံရေးအခွင့်အလမ်းတစ်ခုအဖြစ် မှတ်ယူကာ မိမိ ရည်မှန်းချက် အောင်မြင်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းသင့်သည်ဟု မြင်သည်။

တပ်မတော်၏ စစ်အာဏာသိမ်းယူမှုအပေါ် နိုင်ငံတကာ၏ သဘောထား

အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီ (State Administration Council- SAC) သည် နိုင်ငံတကာ အသိအမှတ်ပြုရေး ကြိုးပမ်းမှုများရှိ သော်လည်း ယခုထိ မည်သည့်နိုင်ငံမှ တရားဝင်လက်ခံတွေ့ဆုံမှုမရှိခဲ့ပါ။ လက်ရှိကာလအထိ မည်သည့်

နိုင်ငံမှ ၎င်းတို့တရားဝင် အစိုးရအဖွဲ့ အစည်းတစ်ခု အဖြစ် အသိအမှတ်မပြုသေးပါ။

အာဆီယံမှ တရုတ်၏ အားပေး ထောက်ခံမှုဖြင့် စစ်ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် တို့အကြား ကြားဝင်စေ့စပ်ရေး ကြိုးစားသော်လည်း စစ်ခေါင်းဆောင်များငြင်းပယ်မှုကို ခံခဲ့ရပါသည်။ UN Special Envoy မှလည်း ကြားဝင်စေ့စပ်ရေးအတွက် ကြိုးစားဆောင်ရွက်နေသော်လည်း ကြိုးပမ်းမှု မအောင်မြင်ခဲ့ပါ။

ဖန်မှုမပြုခဲ့ဘဲမြန်မာဒီမိုကရေစီ လုပ်ငန်းစဉ်အား ထောက်ခံသည်ဟု ပြောကြားထားပါသည်။ သို့သော် နှစ်ဖက်တပ် များအကြား ဖွဲ့စည်းထားသည့် ထိုင်း–မြန်မာနယ်စပ်ညှိနှိုင်းရေး ကော်မတီမှတဆင့် ဒီမိုကရေစီရေး လှုပ်ရှားမှုမှ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်လာသူများနှင့်အတူ မိမိတို့လှုပ်ရှားမှုများအား စောင့်ကြည့်ခြင်း၊ စသည်တို့ပြုလုပ်နေပါသည်။

အနောက်နိုင်ငံများသည် စစ်အုပ်စု အပေါ် ကန့်သတ်ပိတ်ဆို့မှုများ တိုးမြှင့်လုပ်ဆောင်နေခြင်း၊ သံတမန်အရ တရားဝင်မှု မပြုခြင်း တို့ဖြင့် တုန့်ပြန်ခဲ့ပါသည်။ သို့သော် နိုင်ငံတကာကုမ္ပဏီကြီးများမှ အနောက်နိုင်ငံအစိုးရများ၏ပိတ်ဆို့မှုများကြောင့် ဂုဏ်သိက္ခာ ဆိုင်ရာ ထိန်းသိမ်းရေး အခြေခံအပေါ် ပြန်လည်ထွက်ခွာရန် ပြင်ဆင်ချိန်၊ တရုတ်၊ ရုရှားနှင့် အန္တိယနိုင်ငံမှ ကုမ္ပဏီများသည် ထိုလစ်ဟာနေသည့် နေရာကို ဝင်ရောက်အစားထိုးရေး ကြိုးပမ်းမှုများလည်း တွေ့ရှိ ရပါသည်။

တရုတ်နိုင်ငံကမူ လက်ရှိနိုင်ငံရေး မတည်ငြိမ်မှု များသည် ၎င်းတို့၏စီးပွားရေး ရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုများစွာ၏ တည်ငြိမ်ရေးကို ခြိမ်းခြောက်နေသည့်အတွက် လက်ရှိအနေအထားအပေါ်မလိုလားသော်လည်း UNSC-UN ၏ လုံခြုံရေးကောင်စီတွင် စစ်အုပ်စုဘက် ရပ်တည်ကာအကာအကွယ်ဆက်ပေး နေသည့် သဘောရှိ နေပါသည်။

တရုတ်၊ ရုရှား၊ အိန္ဒိယ၊ အင်္ဂလားဒေ့ရှ်၊ ပါကစ္စတန်၊ လာအို၊ ထိုင်း၊ ဗီယက်နမ် စသည့် နိုင်ငံ (၈) နိုင်ငံတို့သည် အာဏာသိမ်းမှု (၅၅) ရက်မြောက်နေ့ဖြစ်သော (၇၆) နှစ်မြောက်တပ်မတော်နေ့တွင် တက်ရောက်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရမည် ဖြစ်သည်။

ထိုင်းနိုင်ငံအနေဖြင့် ၎င်းတို့ ကိုယ်တိုင်က စစ်အာဏာ သိမ်းယူသည့် အစိုးရ ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာစစ်အုပ်စုကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းဝေ

လက်ရှိနိုင်ငံရေး အခြေအနေနှင့် ဖြစ်ပေါ်လာနိုင်သည့် နိုင်ငံရေးအခင်းအကျင်း

လက်ရှိတွင် အာဏာသိမ်း စစ်အုပ်စုသည် အမျိုးသား ဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ် NLD ပါတီကို အပြတ်ရှင်းလိုသည့် သဘောကို တွေ့ရသည်။ NLD ပါတီ ဥက္ကဌ ကို ဖမ်းဆီးပြီး နှစ်ရှည်ထောင်ဒဏ်ချနိုင်သော ပြစ်မှုပုဒ်မများတို့ဖြင့် တရားစွဲနိုင်ရန် ဖန်တီး၍ လုပ်ဆောင်နေမှုများတို့ကို တွေ့ရသည်။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ တဖက်တွင် NLD ပါတီ၏ ဦးဆောင်မှုမှလည်း ၂၀၂၀ ရွေးကောက် ပွဲရလဒ်ကို အခြေခံပြီး တရားဝင် မှုကို ရယူလျှက် "ပြည်သူ့ လွှတ်တော် ကိုယ်စား ပြု ကော်မတီ – Committee for Representative Pyithu Lok Htaw – CRPH" ကို ဖွဲ့စည်းစေခဲ့ပြီး အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စု အကြမ်းဖက်အဖွဲ့အဖြစ် ကြေညာခြင်း၊ အာဏာသိမ်းစစ်အုပ်စုမှ ခန့်အပ်လိုက်သည့် အဆင့်ဆင့်သော အုပ်ချုပ် ရေးမှူးများကို လက်မ ခံဘဲ ပြည်သူ့ အုပ်ချုပ် ရေးကို ဖော်ဆောင် စေလျက် မိမိ အုပ်ချုပ် ရေးကို တည်ဆောက်ရန် ထုတ်ပြန် ထားခြင်း၊ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်တော် လှန်ရေးအဖွဲ့အစည်း များအားလုံးကို ပြည်သူတို့ တုန့်ပြန် နေသည် တွေ့ရသည်။

၎င်းသတ်မှတ်အတည်ပြု ထားသည့် လုပ် ငန်းစဉ်များအား အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တွေ့ကြုံရသည့် စိန်ခေါ်မှုများမှာ အောက်ပါအ တိုင်း ဖြစ်သည်။

၁။ ပြည်သူလူထုမှ ငြိမ်းချမ်းစွာ ဆန္ဒဖော်ထုတ်မှုကို အကြမ်းဖက် နှိပ်စက်၊ သတ်ဖြတ်၊ ဖမ်းဆီး ကိုယ်တွယ်မှုများကြောင့် ပြန်လည်တုန့်ပြန်သည့် လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲများအသွင် ပေါင်းစပ်သွားနိုင်ခြင်း။

၂။ ပြည်တွင်းတက်ကြွသူ လူငယ်များမှ မိမိတို့ KNU အား စစ်သင်တန်းပေးအပ်ရေး တောင်းဆိုမှုများ ကျယ် လောင်လာခြင်း၊

၃။ သပိတ်လုပ်ငန်းများအပေါ် စစ်တပ်နှင့်ရဲတို့၏ နှိမ်နင်းမှုအင်အား လျော့နည်းသွား စေရေး အတွက် KNU မှ မိမိတို့ သက်ဆိုင်ရာ နယ်မြေတွင် စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှုပြုလုပ်ရေး တောင်းဆိုမှုများ၊

၄။ အလျင်းသင့်သလို ထုတ်ပြန် ကြေညာချက် များဖြင့် ၎င်းသပိတ် လှုပ်ရှားမှု များအား ထောက် ခံမှု ပြုစေခြင်း၊

၅။ မိမိတပ်ဖွဲ့ဝင်များမှ သပိတ် စစ်ကြောင်းများကို အားပေး၊ ထောက်ကူ၊ အကာအကွယ်ပေးရေးကို ရည်ရွယ်သော Uniform ဝတ်ပါဝင်ခြင်းများသည် မတူညီသည့် တုံ့ပြန်မှုများ ဖြစ်ပေါ် လာ နိုင်ခြင်း၊

၆။ အာဏာသိမ်းစစ်တပ်၏ အကြမ်းဖက်နှိမ်နင်းမှု များသည် တိုင်းပြည်အား ပြည်တွင်းစစ်သို့ ပို့ဆောင်သည် ဖက်ဆစ်လုပ်ရပ်အဖြစ် ပေါ်လွင်လာခြင်း၊

၇။ လက်ရှိပြည်တွင်း နိုင်ငံရေး အကျပ်အတည်းနှင့် အာဏာသိမ်း စစ်တပ်၏ အသွင်သဏ္ဍာန် ဆွေးနွေး ညှိနှိုင်းမှုငြင်းပယ်ပြီး အမျိုးသား ပြန်လည်သင့်မြတ်ရေး လုပ်ငန်းစဉ်ပျောက် ဆုံးနေခြင်း၊

၈။ မိမိတို့ထံ လာရောက်ဆက်သွယ်၊ သင်တန်းတောင်းခံရေးအပေါ် တုံ့ပြန်မည့် လုပ်ငန်းစဉ်များအတွက် စနစ်တကျဖြစ်စေရေးသည် တောင်းဆိုသူများနှင့် အဖွဲ့အစည်းအကြား ကြီးမားသော စိန်ခေါ်မှုကို ပေါ်ပေါက်စေပြီး ရင်ဆိုင်ရနိုင်ခြေရှိခြင်း။

၉။ အာဏာသိမ်းစစ်တပ်မှ မိမိတို့ဒေသအတွင်း လာရောက်ခိုလှုံသည့် CDM (Civil Disobedient Movement) နှင့် သပိတ်ခေါင်းဆောင်များရောက်ရှိ၊ ခိုလှုံနေ သည့် သတင်းများကြောင့် မိမိနယ်မြေ တွင်း ဝင် ရောက်ကာ စစ်ဆေးလိုခြင်း၊ ဖမ်းဆီး လိုခြင်းများကြောင့် နှစ်ဖက်အကြား ထိပ်တိုက် ထိတွေ့ရင်ဆိုင်မှုများ ဖြစ်ပေါ် ခဲ့သလို ဆက်လက်၍လည်း အချိန်မရွေး ဖြစ်ပေါ် နိုင်ပါသည်။

(သူးလေသတင်း စာစောင်အတွဲ ၂ တွင်ဆက်လက်ဖော်ပြသွားမည်။

မှ – S4D

ဘ၀တူစည်းလုံးမှုသည်သာ အဓိက

အဂ္ဂဖိုးချစ်

လူမျိုးစုလက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး အဖွဲ့အစည်းများအားလုံးနီဝင်ဘာလတွင် တရုတ်နိုင်ငံ ယူနန်ပြည်နယ် ကူမင်း သို့မဟုတ် "ဝ"ဒေသပန်ဆန်းဌာနချုပ်တွင်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲကြီးတစ်ရပ် ပြုလုပ်ရန်ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်ထဲတွင် အင်အားပိုမိုတောင့်တင်းသော အပစ်မရပ်သေးသည့် အဖွဲ့များ မပါဝင်ပါကပြီးဆုံး အောင်မြင်နိုင်ခြေ မရှိသည့် အတွက် လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်း များ အား လုံးပါဝင်သည့် ဆွေးနွေးပွဲကို ပြုလုပ်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ အဆိုပါဆွေး နွေးပွဲ အတွက်လိုအပ်ပါက မြန်မာအစိုးရ၊ ဗမာ့တပ်မတော် နှင့် မြန်မာ့လွှတ်တော်မှသွားရေး လာရေး၊ လုံခြုံရေးနဲ့နယ်စပ်ဖြတ် ကျော်ရေးကူညီပေးရန် အစိုးရအား အကူအညီ တောင်းခံထားသည်။

မိမိတို့အသာစီးရသည့် အခြေအနေများကို ကြားညှပ်သပ်လျှို ဖန်တီးနိုင်ခြေရှိပါက တောင်းခံသည့် အကူအညီများကို မြန်မာအစိုးရ၊ ဗမာ့တပ်မတော်နှင့် မြန်မာ့လွှတ်တော်တို့မှမလွဲမသွေထောက်ပံ့ကူညီ မည်ဟုခန့်မှန်းနားလည်နိုင်ပါသည်။ NCA သဘောတူစာချုပ်လက်မှတ်ရေးထိုးထားသည့် အဖွဲ့များတွင် ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (KNU)၊ ရှမ်းပြည်ပြန်လည်ထူထောင်ရေးကောင်စီ (RCSS)၊ မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများ ဒီမိုက ရက်တစ်တပ်ဦး (ABSDF)၊ ပအိုဝ်းအမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ချုပ် (PNLO)၊ ရခိုင်ပြည်လွတ်မြောက်ရေးပါတီ (ALP)၊ ဒီမိုကရေစီအကျိုးပြုကရင့်တပ်မတော် (DKBA)၊ ချင်းအမျိုးသားတပ်ဦး (CNF)၊ ကရင်ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ (KNU/KNLA-PC)၊ မွန်ပြည်သစ်ပါတီ (NM-SP)၊ လား ဟူဒီမိုက ရက် တစ် အစည်းအရုံး (LDU) ၊ တို့ပါ ဝင်သည်။

NCA စာချုပ်ကိုလက်မှတ် ရေးထိုးခြင်းမရှိသေးသောအဖွဲ့မှာ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံရေး ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းရေးကော်မတီ FPNCC ဖြစ်သည်။ အဆိုပါ FPNCC ကိုစစ်အင်အား နှင့် ဘဏ္ဍာရေး တောင့်တင်းပြီး ဗမာ့တပ်မ တော်၏ ကယ်တင်ရှင် ဖြစ်ခဲ့သော ကျော့ကြီး ငါးကြီး အဖွဲ့ဝင် အိမ်နီးချင်း တရုတ်နိုင်ငံ၏ ဖေးဖေးမမ ဆက်ဆံရေး အဆင့်အတန်းကို တစ်စုံတစ်ရာ ရရှိထားသည့် "ဝ" ပြည် သွေးစည်းညီညွတ်ရေးပါတီ (UWSP) က ကမကထပြုသည်။

ဗမာ့တပ်မတော်၏မီးကုန်ယမ်းကုန်ထိုးစစ်အားရေမှတိုးသာနောက်မဆုတ်သာဖြစ်အောင် မာမာမတ်မတ် ခုခံတိုက်ခိုက်နေသည့်ကချင်ပြည်လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ (KIO)၊ ရှမ်းပြည်တိုးတက်ရေးပါတီ (SSPP)၊ မြန်မာအမျိုးသားများဒီမိုကရက်တစ်မဟာမိတ်တပ်မတော် ((MNDAA)၊ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီ မဟာမိတ်တပ်မတော် (NDAA)၊ တအောင်း/ပလောင် အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော် (PSLF/TNLA)၊ ရခိုင့်တပ်မတော် (AA) တို့ပါဝင်ကြသဖြင့် လူမျိုးစု တော်လှန်ရေးအင်အားစုများအားလုံး (၇၀) ရာခိုင်နှုန်းခန့်ရှိသည့်အပြင် မြန်မာပြည်ကုန်းတွင်း နယ်နိမိတ် နှင့်ပင်လယ်ကမ်းခြေတစ်ဝက်ခန့်တွင်လည်း စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှုကြီးငယ်များကိုစွမ်း ဆောင်နိုင်သည့်အဖွဲ့များ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ပြင် UNFC အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြသည့် ကရင်နီအမျိုးသား တိုးတက်ရေးပါတီ (KNPP)၊ ရခိုင်အမျိုး သားကောင်စီ (ANC) နှင့် နာဂအမျိုးသားဆိုရှယ်လစ်ကောင်စီ (NSCN)တို့မှာလည်း NCA တွင် သဘောတူစာချုပ်ချုပ်ဆိုခြင်း မရှိကြသေးသဖြင့် မြန်မာအစိုးရမှ ဦးဆောင်ကာ ဗမာ့တပ်မတော်မှ ပွဲထိန်းထား သောမြန်မာငြိမ်းချမ်းရေး ပရိုဂျက်ကြီးကို NCA လက်မှတ်ထိုးထားသည့် လက်နက်ကိုင်အနည်းစုဖြင့် မရမက နိုင်ငံချုပ် အနိုင်ပိုင်း နိုင် မည့် အနေအထားသည် လုံးဝဖြစ်ပေါ် နေခြင်း မရှိသေးပါပေ။

အထက်ပါအနေအထားသည် ပြည်ပအကဲခတ်များ၏ မြင်ကွင်းတွင် မြန်မာအစိုးရကလူမျိုးစုလက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းအနည်းအကျဉ်းမျှကို သာသိမ်းသွင်းခြေချုပ် ထားလိုက်နိုင်ရုံလောက် ဖြင့်ငြိမ်းချမ်းရေး အတွက် မျှော်လင့်ချက် မရှိ နိုင်သေးဆို သည့် ရုပ်ပုံကားချပ်ကြီးမှာ ထင်ရှား ပေါ်လွင်နေတော့သည်။ မြန်မာပြည်ငြိမ်းချမ်းရေး စီမံချက်များအတွက် ငွေကြေးနှင့်နည်းနာသွန်သင် ထောက်ပံ့ကူညီနေကြသော အနောက် နိုင်ငံများကလည်း ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကို မျက်နှာဖုံးလုပ်ကာ စီးပွားရေး နယ်ပယ် လုယက်ချဲ့ထွင်မှု နှင့် တရုတ်ပြည်အဟုန်ပြင်းစွာ တိုးတက်လာမှုအင် အား ချိန်ခွင်လျှာထိန်းကျောင်းရေး အရေးတော်ပုံကြီး အား အတွင်းစာသားအဖြစ် အဓိကထားရေးသားပြုစုလျက်ရှိသည်။

သမိုင်းတစ်လျှောက်တွင် မည်သည့် အခါကမှ ကျေးဇူးသစ္စာတည်ကြည်မှုအစဉ်အလာ လုံးဝ မရှိခဲ့ဘူးသည့် ဗမာ့ တပ်မတော်သည် ကြားနေ ဟုဆိုလျက် အနောက်အုပ်စုနှင့်ပေါင်းကာ မိမိကို အချိန်မရွေးကလန်နိုင်သည် ကို တရုတ်ကလည်းကောင်းစွာနောကျေလျက်ရှိသဖြင့် ဗမာအစိုးရ နှင့် တပ်မတော်တို့၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အင်အားစုဖြစ် သည့် FPNCC ကို မြန်မာအစိုးရအား ထိုးကျွေး ပစ်နိုင်သည့်အချိန်အခါ လုံးဝ မဟုတ်သေးပါပေ။ ထိုသို့ပြုရန် စဉ်းစားမိလိုက်ခြင်း ပင်လျှင် မရှိနိုင်ကြသေးပါပေ။

ဥရောပနိုင်ငံများက မြန်မာပြည်ကို ပြန်လည်ပိတ်ဆို့ဒဏ်ခတ်ရန် လေသံပစ်နေကြသော်လည်း အမေရိကန်ပြည် အာဏာရရီပတ်ဘလီကန်ပါတီကမူ မိမိတို့ ရင်းနှီးပျိုးထောင်လာခဲ့ကြသည့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် ကိုပစ်လိုက်ရန် နှမျောနေဆဲဖြစ်သည်။ ဗမာ့တပ်မတော်ကိုက မိမိဘက် တော်သားအဖြစ်ကိုင်တွင်ထိန်းချုပ်နိုင်ရန် အတွက် ဒေါ်စုသည် သာလျှင်တစ်ခု တည်းသော လှေကား ထစ်ဖြစ် လျက်ရှိနေ သေးသည်ဟု မျှော်လင့်နေကြဆဲဖြစ်သည်။

"ဒေါ်စု၏ လက်ရှိအနေအထား အမှန်မှာမူ တပ်မတော်ကို ထိန်းကျောင်း မည့်အစား ၂၀၀၈ ဖွဲ့ စည်းပုံ ဥပဒေနှင့်အညီ တပ်မတော် အာဏာသိမ်းမည်ကို ကြောက် နေရသော ဘ၀ ဖြစ်နေ ခြင်း အား သူတို့ လည်း သိနေကြပါသည်။"

အထက်ပါပြည်တွင်းပြည်ပ အနေအထားများ အပြင် မြန်မာပြည်သူလူထုကြီးမှာလည်း နိုင်ငံတကာ ပိတ်ဆို့မှုဒဏ်ကြောင့် ဆင်းရဲနိမ့်ကျမှု ဝဲဩဂမှ လွတ်ကင်း သက်သာ လာခါစဖြစ်သဖြင့်ယခင်လို လုပ်လုပ်ရှုရှုထကြွဒုက္ခရှာကြရန် စိတ်အားမထက် သန်ကြတော့သည့်သွေး အေးကာလသို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိ နေပြီးဖြစ်ရာ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် ယခင်ဒီမိုကရေစီ အင်အားစုတို့တွင်လည်း ရှင်သန်နေသေးသည့် ကျောထောက် နောက်ခံ လူထုအင်အားများ ပျောက်ဆုံးနေသည် အချောင်လိုက်လူထုများ က တော့ ထုကနကဒေး။

သို့ဖြစ်သဖြင့် မြန်မာပြည် လွတ်လပ်ရေးနှင့်အတူ မိမိတို့၏ အမျိုးသား ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်များ ပျောက်ကွယ်ဆုံးရှုံး သွားကြရသည့်ဘဝတူတိုင်းရင်းသားလူမျိုးစု များအဖို့ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး အင်အားစုများ သွေးစည်းညီညွတ်မှုကသာလျှင် မိမိတို့၏ အနာဂါတ်ကို အာမခံနိုင်မည် ဖြစ်ကြောင်း နှင့် ကူမင်း (သို့မဟုတ်) ပန်ဆန်း ညီလာခံမှ ထိုလိုအပ်လျက်ရှိသော စည်းလုံးမှုကို တည်ဆောက်နိုင်ကြပါစေကြောင်း ဆုမွန်ကောင်း တောင်းပေးလိုက်ပါသည်။

ကြယ်လ အမှောင်ဖုံးတဲ့ ဆယ်နှစ်အလွန် ချစ်သူများ နေ့

နန်းဖော့ဂေ

နေ့တစ်နေ့..........

မေ့မေ့ပျောက်ပျောက်မရှိလောက်ခဲ့ပါဘူး။ တစ်ယောက်ယောက်က တမ်းတလွမ်းဆွတ်မိလေတိုင်းဆယ်နှစ် အကြာကာလက မြင်တွေ့ခဲ့တာကို ပြန်မြင်ယောင်မိတာ အခါခါပါ။ ဒါကအတိတ် မန်းရာလို့ ကျမတို့တရင်းတနှီး ကျွမ်းဝင်လေးစား ခေါ်ဝေါ်ခဲ့တဲ့ ကရင့်အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးရဲ့ကျဆုံးနေ့ရက် လေးပါပဲ။ ချစ်သူများနေ့ရဲ့ ညနေခင်းတစ်ခု။ ထင်မှတ်မထားဖုန်းခေါ်လို့ ခေါင်းနဘမ်းကြီးသွားမိတဲ့သတင်းစကား။ ဒါလားသတင်းသမား တွေအတွက် ထူးခြားပြီးဦးဦးဖျားဖျား ဖြစ်စေခဲ့တာအဲ့ဒီနေ့ရဲ့နေသာသာညနေခင်းလေး မှာကြယ်ကော၊ လပါ ကြွေကျပျက်စီးသောကမီး ဝေတဲ့သကာလ။ ချစ်ခင်သူများကို ကွေကွင်းစေခဲ့ သလားထင်မှားမိ ရက်တဲ့ ၂၀၀၈၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၄ ရက်ညနေ။

ချစ်သူများနေ့အတွက် နှင်းဆီး ပန်းခြင်းအစားအဆိပ်ပြင်းပြင်းသစ်သီးတစ်ခြားကိုညနေခင်းမှာ သယ်ဆောင်လာတဲ့ သေနတ်သမားတွေ။ ညနေ စားစားအပြီး အပေါ်ထပ်တက် လှေခါးထိပ်က ကုလားထိုင်မှာ ပန်းသီးလေးစိပ်ပြီး လှေခါးဘက် မျက်နှာမူလျက်ထိုင်နေတဲ့ဖထီး။ "ဟာလဲအ ဂေ" ဆိုတဲ့ ကောင်းသော ညနေခင်းနှုတ်ဆက်သံနဲ့အတူ မရှေးမနှောင်းထွက်လာတဲ့ ရင်ဝမှန် သောသေနတ်သံ။ သစ်သီးခြင်းကိုင်တဲ့ ပထမ သေနတ်သမားရဲ့ ပစ်လိုက်တဲ့ကျည်ဆံ။ ဒုတိယ သေနတ်သမားရဲ့ဆင့်ကဲပစ်လိုက်တဲ့ ကျည်ဆံ နှစ်တောင့်။ မှောက်လျက်လဲမကျသွားပေမဲ့ ရင်ဝနဲ့ ဝမ်းဗိုက်တွေမှာ ၃ ချက်ဆက်တိုက် သေနတ်ထိ မှန်သူအဖို့ အသက်ရှင်ရိုး ထုံးစံမရှိတော့ကုလား ထိုင်တင်ပဲ ခေါင်းဆောင်းကာ ထိုင်လျက်ကျဆုံး သွားခဲ့ရတယ်။ တကယ်တော့ ဒါတွေဟာ ရုပ်ရှင် ဇာတ်လမ်းမဟုတ်သော နိုင်ငံရေး လုပ်ကြံဇာတ် လမ်းမှန် အဖြစ်အပျက်ပါ။

သတင်းစကား ကြားကြားခြင်း မကြာမတင်လေး ရောက်ရှိသွားချိန် လှေခါးရင်းကနေအပေါ် ထပ်တက်ဖို့ ရုံးသူတစ်ဦးကိုအသိပေးပြီးတက်သွားခဲ့လိုက်တယ်။ အပေါ်ထပ်တက်တဲ့ အပြင်လှေခါး ထစ်အဆုံးမှာ ရှေ့တည့်တည့်က နောက်မှီခုံသားပဲ့ထွက်နေတဲ့ ကော်ကုလားထိုင်နဲ့ အောက်ကသွေးအိုင်တစ်ကွက်ကိုတအံ့တသြ တွေ့မိတာနဲ့အတူ မှတ်တမ်းဓာတ်ပုံလည်း ရိုက်ကူးခဲ့တယ်။ ကုလားထိုင်ကို ကျော်ညှော်ခန်းထဲ ယာဘက်လှည့် အဝင်လှမ်းမြင်လိုက်တာက လက်လက်အနေ အထားနဲ့ သစ်သားစားပွဲရှည်ပေါ်တင်ထားတဲ့ ဖထီးမန်းရာရဲ့ ဝိညာဉ်မဲ့ရုပ်ခန္ဓာ............ ခြေရင်းနားအခန်း ထောင့်မှာ ခလေး ငယ်ပမာ ယူကြုံးမရ ချုံးပွဲချ ငိုကြွေးနေတဲ့ ဖထီးရဲ့တပည့် ရင်းချာ လူငယ် စောအဲ့မူး။

ညှော်ခန်းစားပွဲ ကုလားထိုင် အနောက်နားက ခုံပုလေးမှာ မျက်လုံးလေး ပေကလပ်၊ ငိုရတည်ရခက်တဲ့ မျက်နှာနဲ့ခံစားချက်မဲ့ ဖြစ်နေတဲ့ဖထီး မန်းရာ တို့ဇနီးမောင်နှံနဲ့ တောက်လျှောက်မခွဲခွာစတမ်း နေထိုင်လာခဲ့သူ ဖီးသူး။ (သူမဟာ ဖထီးမန်းရာဝတ်ဆင်တဲ့ ကရင်အင်္ကျီတွေကိုကိုယ်တိုင် ဂျပ်ခုတ်ရက် လုပ်ပေးခဲ့သူ ကတင်ပေါ် လဲလျောင်းနေတဲ့ ဝိညာဉ်မဲ့ဖထီးရဲ့ ဆန့်တန်း နေတဲ့လက်နှစ်ဖက်။ ဘယ်ဖက်လက်ချောင်းတွေက တစ်စက်ချင်း ကျနေသေးတဲ့ သွေး စက်တွေကို ကြည့်ရင်း ဖထီးရဲ့ နဖူးကို လက်ဖမိုးနဲ့ အသာထိကပ်ကြည့်တော့နွေး ထွေးနေသေးတဲ့ အထိအတွေ့ကို ခံစားမိလိုက်တဲ့ အခိုက်.........

ပြည့်လွန်လာပါပကော။

ပဒိုမန်းရာလားဖန်ရုံးနေအိမ်ထဲပစ်သတ်လုပ်ကြံခံရတဲ့သတင်း။ အဲဒီ ညနေခင်းရဲ့နေအလင်း ညိုဆင်းလာတဲ့အချိန်။ အခင်းဖြစ် နေအိမ်ရဲ့ အပေါ်ထပ်ဧည့် ခန်းထဲမှာ နယ်စပ်အခြေစိုက်သတင်းသမားတွေရဲ့ ကင်မရာ ရိုက်ချက် တွေက တဖျပ်ဖျပ်။ အခြား ကေအဲန်ယူ ခေါင်းဆောင်တွေနဲ့အတူ NLD-LA အပါအဝင် အတိုက် အခံဒီမိုကရေစီ အင်အားစုစတဲ့ နီးစပ်ရာကျန်မဟာမိတ်အဖွဲ့၊ တပ်ပေါင်းစုအဖွဲ့တွေက ခေါင်းဆောင်အချို့လုပ်ကြံခံရတဲ့ နေအိမ်ကိုရောက်ရှိလာချိန်မှာ ထိုင်းရဲတပ်ဖွဲ့၊ ထိုင်းထောက် လှမ်းရေးအဖွဲ့တွေနဲ့ဆေးရုံဝန်ထမ်းတွေကလည်း အလုပ်ရှုတ်နေကြ ပါတယ်။

"အဖြစ်ဆိုးလှချည်းလားဆရာရယ်.."ဆိုပြီးနံရံကို လက်သီးနဲ့ထိုး အံကြိတ်ခံ ပြင်းမျက်ဝန်းတွင်း မျက်ရည်ပြည့်လျှံနေတဲ့ကဗျာဆရာမောင်လွမ်းဏီ။ BBC လန်ဒန်က တိုက်ရိုက်မေးလာတာကို သိသလောက်ဖြေပေးလိုက်ရတဲ့အချိန် ကိုယ်ကဘုမ သိဘမသိသတင်းအရင်းအမြစ်ဖြစ်ခဲ့ရ......တဖန် အခြားမြင်ကွင်းတစ်ခု ကဖထီးမန်းရာရဲ့ စာဖတ်စားပွဲအနီးက ဝါးကုလားထိုင်လေးပေါ် ထိုင်ပြီး ကြေကွဲဝမ်းနည်းစွာ ခလေးပမာပူ ဆွေး ရှိုက်ငိုနေတဲ့ ထိုစဉ်က သရာမူနော်စီဖိုးရာစိန်...

အင်း......ဆယ့်တစ်နှစ်တောင် ပြည့်လွန်လာပါပကောလား။

မန်းရာလိုကြယ်တွေတစ်ပွင့်ပြီးတစ်ပွင့်......
မန်းရာလို ကြယ်တွေတစ်ပွင့်ပြီးတစ်ပွင့်......

ဝါးနဲ့ ပလိုင်းရက် လုပ်တာတွေ၊ သစ်သားနဲ့ ကုလားထိုင်၊ စားပွဲလုပ်တာတွေ ဝါသနာကြီးသလို ကျွမ်းကျင်မှုလည်းရှိသူ။ ကိုယ်တိုင်ထွင်းထုပြုလုပ် ထားတဲ့ သစ်သားစား ပွဲပေါ်မှာ သူ့ရဲ့အသက်မဲ့ ခန္ဓာက မှေးစက်သွားခဲ့တဲ့ ချစ်သူ များ နေ့ရဲ့မှုန်းမာန်ပွား လုပ်ကြံထားခဲ့တဲ့ ညနေ ခင်းမြင်ကွင်း.........

အင်း.............ဆယ့် တစ်နှစ်တောင်

မန်းရာလို လမင်းတွေ တစ်စင်းပြီးတစ်စင်း လင်းလက်တောက်ပခြင်းတွေဆက်လက်တည်ရှိနေစေချင်ပေမယ့် ကျမတို့ ကရင်လူမျိုးတွေ အတွက် မန်းရာလို၊ စောဘဦးကြီးလိုတော့ ကြွေလွင့်မှုမျိုး မဖြစ်စေချင်ပါဘူး။ ဒါမေ့မေ့ပျောက် ပျောက် မရှိလောက်ခဲ့တဲ့ ထိုင်း-မြန်မာနယ်စပ်က ၂၀၀၈ ကမ္ဘာ့ချစ်သူများရဲ့နေ့ လေးတစ်နေ့ပါပဲ။

ဗိုလ်မှူးကြီးစောဒဲဖိုး ၏ ကိုယ်ရေးအတ္ထုပ္ပတိအကျဉ်း

ဗိုလ်မှူးကြီး စောဒဲဖိုးသည် ၁၉၅၉ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ (၁၀) နေ့တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ ဖြူးမြို့နယ် မော်ကွင်း (မော်ခီး) ကျေးရွာ ဇာတိဖြစ်ပြီး ဖခင်ဖြစ်သူ စောဘရှိန် နှင့် မိခင် ဖြစ်သူ နော်ဘွဲမူ တို့ကမွေးဖွားခဲ့သည်။ သားသမီး(၇) ဦးအနက် (၄) ဦးမြောက် သားဖြစ်သည်။ ကျောက်ကြီးမြို့နယ်မြောင်းဦး (ဖောဒေညားထ) ရွာသူ ဆရာမ နော်ဆာဘီးဘီ နှင့် လက်ထက်ခဲ့ပြီးနောက် သမီး (၄) ဦးထွန်း ကားခဲ့ သည်။

ဗိုလ်မှူးကြီး စောဒဲဖိုး မော်ကွင်း (မော်ခီး) ကျေးရွာ မူလတန်းကျောင်းတွင် ကျောင်းနေခဲ့သည်။ ထိုအချိန်တွင် တော်လှန်ရေး ကောင်စီ (မဆလ) အစိုးရမှ ကေအဲန်ယူ–ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးအား ဖြတ်လေးဖြတ် ထိုးစစ်ဆင် တိုက်ခိုက် စစ်ဆင်မှုကြောင့် ပဲခူးရိုးမှ တလျှောက်တိုက်ပွဲများ ဖြစ်ပွားသဖြင့် ကျောင်းများပိတ်ခဲ့ရပြီးနောက် ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်မှူး မန်းသာစိန် ဦးစီးသည့် ပဲခူးရိုးမ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် လည့်လည်တပ်ရင်းတွင် စတင်ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။

ကိုယ်ပိုင်နံပါတ်မှာ (၁၀၆၅၁) ဖြစ်သည်။ ၁၉၇၅ ခုနှစ်တွင် ပဲခူးရိုးမ ရိုးမမီတဆင် အရှေ့တိုင်းဖက်သို့ ကူးပြောင်းလာခဲ့ပြီးနောက် ရိုးမ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် လည့်လည်တပ်ရင်းအား မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တပ်ရင်း (၁၃) အဖြစ် ပြောင်းလဲခဲ့သည့်တပ်ရင်းတွင် ပါဝင်ခဲ့သည်။

၁၉၈၃ ခုနှစ်တွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်တပ်ရင်း အမှတ် (၁၃) အား ဗဟိုဌာနချုပ် (သဝခ) တပ်ရင်း (၂) သို့ပြောင်းလဲသတ်မှတ်ခဲ့ချိန်တွင် တပ် ရင်းအရာခံဗိုလ်အဖြစ် တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ၁၉၈၅ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၅) ရက်နေ့တွင် မြောင်းဦး (ဖောဒေညားထ) ရွာသူ ဆရာမ နော်ဘီးဘီနှင့် လက်ထပ်ခဲ့သည်။

၁၉၈၇ ခုနှစ်တွင် ဗဟိုဌာနချုပ် (သဝခ) တပ်ရင်း (၂) အား တပ်မဟာ (၃) တပ်ရင်း (၉) အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲခဲ့သည်။ တပ်မ ဟာ (၃) တပ်ရင်း (၉) ဗိုလ်မှူး မန်းကြည် စိန် ဦးဆောင် သောတပ်ခွဲ (၂) တွင် တပ်ရင်း အရာခံဗိုလ်အဆင့်ဖြင့် ယာယီဒုတပ်ခွဲ မှူးတာဝန်ကို ယူခဲ့သည်။

၁၉၈၉ ခုနှစ်တွင် တပ်မတော်ပြန်တမ်းဝင် အမှတ် (၁၂၈၄) ဖြင့် ဒုဗိုလ်အဆင့်ကို တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ၁၉၉၀ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ (၆) ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ကြီးအဆင့်ဖြင့် တပ်ရင်း (၉) တပ်ခွဲမှူးတာဝန်ကို ယူခဲ့သည်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် တပ်ခွဲမှူးအဆင့်ဖြင့် တပ်ရင်း (၉) တပ်ရင်းမှူး အဖြစ် တိုက်ရိုက်ကိုယ်တွယ်ရန် တာဝန်ကိုပေးခြင်းခံခဲ့ရပြီ ၂၀၀၀ ခုနှစ် ဖွန်လ (၁၉) ရက်နေ့တွင် ဒုဗိုလ်မှူးကြီးအဆင့်အဖြစ် တပ်ရင်း (၉) တပ်ရင်းမှူးတာဝန်ကို ဆက်လက်တာဝန်ယူကိုယ်တွယ်ခဲ့ရသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် မေလ (၁၀) ရက်နေ့တွင် တပ်မဟာ (၃) တပ်မဟာစစ်ဆင်ရေးမှူးတာဝန်ကို တာဝန်ပေးခြင်းခံရသည်။ ၂၀၀၈ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ (၃၀) ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်မှူးကြီးအဆင့်အဖြစ် တာဝန်ပေးခြင်း ခံရသည်။ ရောဂါဖြစ်ရှိနေသော်လည်း ဆေးကုသမှု မခံယူမီအထိ ၂၀၁၀ ခုနှစ် ဖွန်လအတွင်း ဘောကထ အရှေ့ဖက် စစ်မြေပြင်တွင် ရန်သူ ခမရ (၂၆၄) တပ်ရင်းအား ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျဦးစီး၍ တိုက်ပွဲကို ဆင်နွှဲခဲ့ရာ ရန်သူဖက်မှ (၁၅) ဦးထိခိုက်သေဆုံး ဒဏ်ရာရခဲ့ပြီး လက်နက်ကြီးငယ် (၉) လက်နှင့် လက်နက်ခဲယမ်းများအချို့ကို သိမ်းဆည်းရရှိခဲ့သည့် ၎င်း၏နောက်ဆုံး စစ်ဆင်ရေး ပြုလုပ်ခဲ့ သည့် တိုက်ပွဲဖြစ်သည်။

ဗိုလ်မှူးကြီးစောဒဲဖိုးသည် လည်ချောင်းကင်ဆာရောဂါဖြင့် ၂၀၁၀ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ (၉) ရက်နေ့ နံနက် (၅း၃၀) နာရီအချိန်တွင် အဖဘုရားသခင် ခေါ်တော်မူခြင်းကို ခံရပြီး ခရစ်တော်၌ အိပ်ပျော်သွားခဲ့သည်။ သူ၏ရုပ်ကလာပ်စျာပနာအခမ်းအနားကို (၁၁.၁၁.၂၀၁၀ ခုနှစ် နံနက် ၁၁း၃၀) အချိန်တွင် ဂူသွင်းသင်္ဂြိုလ်လိုက်ပါသည်။ ၎င်း၏ ဇနီးနှင့် သားသမီး (၄) ဦးကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ သူကွယ်လွန်သွားခြင်းသည် ကရင့်တော်လှန်ရေးသားကောင်းတစ်ဦး ဆုံးရှုံးသွားခြင်းပင်ဖြစ်သည်။

ဗိုလ်မှူးကြီးစောဒဲဖိုး၏ ကရင့်တော်လှန်ရေး ကာလအတွင်း စံပြုလောက်သည့် နေထိုင်သွား လာဆောင်ရွက်မှုများ–

၁. ဗိုလ်မှူးကြီးစောဒဲဖိုးသည် ရန်သူအပေါ်တွင် ရန်သူကိုရန်သူလိုသဘောထားသည့် ပြတ်သားသည့် စိတ်ဓါတ်ရှိသည်။ စိတ်ဓါတ်လည်း မာကျောကြံ့ခံသည်။

၂. ဗိုလ်မှူးကြီး စောဒဲဖိုးသည် တာဝန်ယူခဲ့သည့်ကာလတလျှောက် ကိုင်တွယ်ခဲ့သောတပ်များကို စည်းကမ်းရှိသောတပ်မတော်ကောင်းတစ်ရပ်ပုံစံဖြင့် ကိုင်တွယ်ခဲ့သည်။

၃. ဗိုလ်မှူးကြီး စောဒဲဖိုးသည် တိုက်ပွဲများတလျှောက် စစ်မြေပြင်တွင် တပ်သားတစ်ဦးလိုကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျပါဝင်ပြီး တိုက်ပွဲများကို ဦးဆောင်တိုက်ခိုက်လေ့ရှိသည်။ စစ်မြေပြင်အတွင်း စိုးရိမ်ရသည့်အခြေအနေများတွင် ၎င်းကိုယ်တိုင်ရဲဘော်တပ်သားများ၏ ရှေ့ဆုံးမှအဖြစ်ကိုယ်တိုင်ဦးဆောင်ခဲ့၍ ရဲဘော်များကို ၎င်းနောက်သို့ လိုက်စေခဲ့သူဖြစ်သည်။

၄. ဗိုလ်မှူးကြီး စောဒဲဖိုးသည် ရန်သူ၏ စစ်ရေးလှုပ်ရှားမှုများနှင့် စစ်ဆင်ရေးများကို အမြဲတမ်းခေါင်းအေးအေးဖြင့် လေ့လာသုံးသပ်သူဖြစ်သည်။

၅. စစ်ဆင်ရေးပြုလုပ်ရာတွင်လည်း တိုက်ပွဲများစွာတို့တွင် ၎င်း၏ပျောက်ကျားစစ်၊ လျှပ်တ ပြက်ထိုးစစ်နှင့် စစ်ဆင်ရေးများသည် ရန်သူအားအမြဲတမ်းအထိနာစေခဲ့သဖြင့် ရန်သူများမှလည်း စစ်ရေးကျွမ်းကျင်သည့် တပ်မှူးတစ်ဦးအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခြင်းကို ခံခဲ့ရသည်။

၆. ဗိုလ်မှူးကြီး စောဒဲဖိုးသည် ကရင့်တော်လှန်ရေးကာလအတွင်း ၎င်းတာဝန်ယူ ခဲ့ရ သည့် ကျောက်ကြီးမြို့နယ် ဂွင်ဒေသ တပ်ရင်း (၉) စစ်မျက်နှာတစ်ခုတည်းမှာပင် တိုက်ပွဲ ကြီးငယ်ပေါင်း (၁၀၀) ကျော်ကို ဆင်နွှဲ ခဲ့ပြီး လက်နက်ကြီးငယ်ပေါင်း (၁၀၀) နီးပါးခန့် သိမ်းပိုက်ရရှိခဲ့သူလည်းဖြစ်သည်။ မှတ်မှတ် ရရအဖြစ် ၁၉၉၃ ခုနှစ်တွင် ကျွဲတ လင်းရှိ ရန်သူ ခလရ (၇၃) တပ်ရင်း၏ တပ်စခန်းတစ်ခုအား ပစ္စတိုတစ်လက်ဖြင့်၎င်း တစ်ဦးတည်း တက်ရောက်သိမ်းပိုက်နိုင်ခဲ့ပြီး လက်နက်ကျည်ဆံများစွာနှင့် ဆေးဝါးရိက္ခာ မြောက်များစွာတို့ကို သိမ်းပိုက်ခဲ့သူဖြစ်သည်။

၇. ဗိုလ်မှူးကြီး စောဒဲဖိုးသည် တိုက်ပွဲပေါင်းများစွာကို အောင်မြင်စွာတိုက်ခိုက်နိုင်သူဖြစ်သော်လည်း ကြွားဝါထောင်းလွှားမှု စိုးစဉ်းမျှမရှိ ခဲ့ချေ။ တော်လှန်ရေးကာလအတွင်း မိမိအထက် အရာရှိခေါင်းဆောင်များအပေါ် အပြစ်မြင်ဝေဖန်ခြင်းများလည်း မပြုလုပ်ခဲ့သူတစ်ဦးဖြစ်သည်။

၈. ဗိုလ်မှူးကြီး စောဒဲဖိုးသည် ၎င်းတာဝန်ယူ ကိုင်တွယ်ခဲ့သည့် နယ်မြေဒေသများအတွင်း ရန်သူများမှ ထိုးစစ်ဆင်သောအခါ ပြည်သူလူထုများ၏ အသက်အိုးအိမ် အတိဒုက္ခရောက်နေခြင်းများကို မိမိသားသမီးလို သဘောထားပြီး လွတ်ကင်းအောင် လွတ်မြောက်အောင် အမြဲတမ်းအကာအကွယ်များပေးခဲ့သဖြင့် လူထု၏ ကြည်ညိုလေးစားချစ်ခင်မှုကို အမြဲတမ်းရရှိခဲ့သူဖြစ်သည်။

၉. ဗိုလ်မှူးကြီး စောဒဲဖိုးသည် စကားနည်းသူဖြစ်သည့်အတွက် တပ်သား ရဲဘော်များမှ သွား၍ စကားမပြောရဲ သော်လည်း ၎င်းသည် ၎င်း ၏တပ်သားရဲ ဘော်များ အပေါ်တွင် ရဲဘော်ရဲ ဘက်စိတ်ဓါတ်၊ မိသားစု စိတ်ဓါတ် အပြည့်အဝထားရှိပြီး ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်သဖြင့် ၎င်း၏ တပ်သား များသည်ဗိုလ်မှူးကြီး စောဒဲဖိုးအား ချစ်ကြောက် ရိုသေ လေးစားခြင်း ခံရသည့် တပ် မှူး တစ်ဦး လည်းဖြစ်သည်။

၁၀ ဗိုလ်မှူးကြီး စောဒဲဖိုးမှ ရဲဘော်တပ်

သားများကို အမြဲတမ်းမိန့်မှာခဲ့သည့် စကားတစ်ခုမှာ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သူသည် ပြည်သူလူထုမှ ကြောက်ရွံ့ရသောသူ မဟုတ်ဘဲ ရန်သူမှ ကြောက်ရသည့်သူ (ခိၣ်နၢ်န့ၣ် တဘ့ၣ်မ့ၢ်ကမျၢ် ပှၤအီၤဘၣ်၊ ကဘၣ်မ့ၢ် ဒုၣ်ဒါပှၤအီၤ န့ၣ်လီၤ) ဖြစ်ရမည်။

ကေအဲန်ယူ–ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး
ဗဟိုဌာနချုပ်
ကော်သူးလေ

ကြယ်တစ်ပွင့် ကြွေခဲ့သော ချစ်သူများနေ့

ချစ်တဲ့သူတွေ ချစ်ခင်ကြင်နာမှု
ပြည့်လျှမ်း နေကြတဲ့
ကမ္ဘာ့ချစ်သူများနေ့
ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၄ ရက်နေ့။
သွေးတစ်စက် ပေးဆပ်ခဲ့ပြီး
ဆယ့်တစ်နှစ်တဲ့ လွန်မြောက်ခဲ့ရ
ကျရှုံးမှုကာလအမည်ကတော့ ရှင်သန်ဆဲ
ဘာတဲ့လဲ မန်းရှာ
နမ့်ကျင်ရွှေဟာ သူ့ဖနီး
သားကြီးက စေးစေးဖန်း
သားထွေးက စလုံ့ဖန်း
ဘွားဘွားဖန်းက သမီးကြီး
ရေဆန့်သမီးငယ် ဖိုယာဖန်း
လန်းဆန်းဆဲ ဖန်းဖောင်ဒေးရှင်းနဲ့
ကရင်လူငယ်မောင်မယ်ထုရဲ့ခွန်အားဟာ
ကရင့်အနာဂတ်ရယ်ပါ
လူငယ် ထုရဲ့လုပ်အားဟာ
ကရင်လူမျိုးအတွက် ပါ ……။
၂၀၀၈ ချစ်သူများနေ့မှာ
မုန်းသူများရဲ့ကျည်ဆံ သူ့ရင်ကိုခွင်းစေခဲ့တယ်
မေ့ဖျောက်မရနိုင်အောင် ရတက်ပွေ
မန်းရှာရေ လွမ်းမပြေတော့ဘူး
ရင်ကိုဆူးတဲ့ ကျည်သုံးတောင့်
ပျောက်ပျက်မသွား လူငယ်တို့ရဲ့နှလုံးသား
နာကျင်မှုများကို ခွန်အားစွမ်းပကားအဖြစ်
အသုံးချတတ်နိုင်မယ်ဆိုရင်
ကရင်လူငယ် မောင်မယ်များတို့ရေ
ချစ်စကို ရှည်စေ မုန်းစကို တိုစေမို့
တို့တွေ သိုးငယ်တွေကို ဖြစ်မနေဘဲ
ခြင်္သေ့မင်းနယ် အားအင်အပြည့်နဲ့
တက်ကြွတဲ့ အနာဂတ်ကို တည်ဆောက်သွား
ကြပါစို့….။ (ခေါင်ဆူလိုင့်)

အနှိုင်းမဲ့ကဗျာ

တော်လှန်ရေးစာမျက်နှာပေါ်မှာ
အလင်္ကာတွေသီကုံးပြီး
ကဗျာတွေဖန်တီးနေရလဲ
ဘဝတွေ နစ်မြုပ်မသွားခဲ့ပါဘူး။

ပညာရေး
တစ်ပိုင်းတစ်စနှင့်
အကွာရာများကို
ခက်ခဲစွာထုဆစ်နေရလဲ
ကာရန်တွေ မညီသေးသ၍
ကံကြမ္မာဟာ လှပမှာမဟုတ်ဘူး။

လူမျိုးရေးနှင့်
အချစ်ရေးကြားမှာ
ဘဝတိုက်ပွဲ၏ စိန်ခေါ်သံကို
ကြောက်ရွံ့တုန်လှုပ်နေသ၍တော့
အသဲတွေကွဲ အက်နေအုန်းမှာပါ။

နှလုံးသားကို မှန်ရှေ့မှာချထားလိုက်
သံယောဇဉ် ရုပ်လုံးက
ထုထည်ကြီးမားနေသေးရင်
ယုံကြည်လိုက်ပါ……
အချစ်ဆိုတာ အနာဂတ်အတွက်
သစ္စာဖောက်ဘဲ။

အလင်္ကာကို သွေးနဲ့ခင်း
ကာရန်ကို မျက်ရည်နဲ့ညီ
လာကဓံကို အံတု
အသက်နဲ့ရင်းပြီး
ရေးသောဒီနေ့ရဲ့ကဗျာသည်
မနက်ဖြန်မှာ
ချိုမြိန်သော ကံကြမ္မာနှင့်
လှပသော ဘဝအဖြစ်
ဖြစ်တည်လာလိမ့်မည်။

မှ –
ဆူးခက်

မားခ္ခြောင်လေး တစ်လက်အကြောင်း
နောင်မင်း (ထိမန်)
၂၀၂၁ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၀၁၈

တပ်ပြေးကလေးငယ်ရဲ့ကိုယ်ထဲမှာ ပုန်းပြီး
နှင်တံစေရာ လျှောက်ခဲ့တဲ့ခားမြှောင်လေး
သူ့ခများ တာဝန်ကျေချင်ခဲ့တယ်။

ခားဘယ်လောက်ပဲသွေးသွေး
စိတ်သွေးထားသလောက် ဘယ်ထက်ပါ့မလဲ
အယောင်ဆောင်တပ်ပြေးလေးခများ
ကရုဏာရှင်
တော်လှန်ရေးသူကြီးဆီရောက်တော့
မေတ္တာရေနှံဆင်းမှုနဲ့
တကယ့်တပ်ပြေးအစစ်ဖြစ်သွား
သူ့လူကိုယ့်တက်သားဘဝက
ကိုယ့်လူ့သူ့တက်သားဖြစ်လာ
အတိတ်ကိုခဝါချ
အပြစ်တွေ ဝန်ချရင်း
သူ့ဘဝ အလင်းရောက်ခဲ့တယ်။

အဲ့ဒီလိုနဲ့
ကြယ်ရောင်လရောင် အလင်းရောင်အောက်မှာ
ပုန်းကွယ်မနေရဲ့တော့တဲ့ ခားမြှောင်လေးဟာ
ဦးတည်ချက်ပြောင်းပြန်နဲ့
စေသူကိုပြန်ဆူးခဲ့တယ်။ ။

အဖြူရောင်ပါပဲ
ရိုးသားတယ်
စိတ်သန့်ရှင်းတယ်
ငဲ့ညှာသနားတတ်တယ်
အပြာရောင်လိုပါပဲ
သစ္စာရှိသေးတယ်
ဒါပေမဲ့
စော်ကားလာရင်
သွေးဟာ
ဆွေးဆွေးနီတယ်
အို
ငါချစ်သော ကရင့်အလံတော်
ထာဝရ ဦးညွှတ်တယ်။

ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ်–ကညီဒီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ တၢ်ကွၢ်စိ, တၢ်ပညိၣ်, ခီၣ်တယၢ်တၢ်တူၢ်ခီၣ်ပာ်သး, မူဒါတၢ်မၤဒီးတၢ်ပာ်လုၢ်ပာ်ပှၤတဖၣ်

တၢ်ကွၢ်စိ

ကညီဖိကအိၣ်စံၣ်အိၣ်ကျၢၤ ဒ်ပှၤတကလုာ်အသိး အိၣ်လၢပှဲၤဒီး ပှၤကလုာ်အသူးအသ့ၣ် အလၤကပီၤ အိၣ်မူဘၣ်မုာ်မုာ်ခုၣ်ခုၣ် အိၣ်ဒီးအတၢ်သဘျ့ ခွဲးယာ်အလၢအပှဲၤ အိၣ်ကုးအိပှဲၤ လဲၤထိၣ်လဲၤထီ ဒ်ပှၤတကလုာ်အသိး ဒ်စိၤအတၢ်လဲၤထိၣ်လဲၤထီအသိးနၣ်လီၤ.

တၢ်ပညိၣ်

(၁) လၢကညီဖိတဖၣ်အဂီၢ်ကသူၣ်ထိၣ်ကီၢ်သူလ့ၤ (ကီး) ကညီကီၢ် (မ့တမ့ၢ်) ကညီကီၢ် စဲၣ်လၢအိၣ်ဒီး အလဲၢ်အထိ အတီအတြၢ်လၢအိၣ်ဒီး နီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၢလီၤသး ခွဲးယာ်

(၂) ထံရှၢ်ကီၢ်သဲးအပူၤကဒိးနၢ်ဘၣ် ကလုာ်တၢ်ထဲသိးတုၤသိးခွဲးယာ် ဒီး နီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ် ညီၣ်ပၢလီၤသးခွဲးယာ်

(၃) ကသူၣ်ထိၣ်ဖဲၣ်ဒရဲၣ်ကီၢ်စၢဖိၣ် ဒီး အိၣ်ဒီးဒံၣ်မိၣ်ခြွၣ်စံၣ်ခွဲးယာ်လၢပှဲၤ

(၄) ကညီကလုာ်ဒီးကလုာ်ဒူၣ်ခဲလၢာ် လၢကညီကီၢ်စဲၣ်အပူၤ ဒီး ကီၢ်စၢဖိၣ်အပူၤ ကဒိးနၢ် ဘၣ် ဒံၣ်မိၣ်ခြွၣ်စံၣ် ခွဲးယာ်အလၢအပှဲၤအဂီၢ်

ခီၣ်တယၢ်တၢ်တူၢ်ခီၣ်ပာ်သး

ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ်–ကညီတၢ်ပၢၢ်ဆၢ ခီၣ်တယာ်အတၢ်တူၢ်ခီၣ်ပာ်သး မ့ၢ်ဒ်ကီၢ်ခိၣ်စိၤဘၢးအူကွံ ပာ်လီၤ တၢ်ဂ့ၢ်မိၢ်ပှၢ် (၄) ထံၣ်ဒ်လာ်အံၤအသိးနၣ်လီၤ.

(၁) ကတိၤတၢ်ပာ်လီၤစုကဝဲၤအဂ့ၢ်လ့ၤတကွၤတဂ့ၤ
(၂) ပစုကဝဲၤကဘၣ်အိၣ်လၢပစုပူၤလီၤ
(၃) ကညီကီၢ် ကဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါ ပာ်ပနီၣ်အီၤ
(၄) ကညီ ကဘၣ်စံၣ်ညီၣ်တီနံအထံရှၢ်ကီၢ်သဲး အဘူၣ်အတီၢ်ဒ်ၣ်ဝဲလီၤ.

မူဒါတၢ်မၤ

KNU မ့ၢ်ကရၢလၢ အိၣ်ဆၢထၢၣ်ခၢၣ်စး လၢကညီဒီကလုာ်အဂီၢ် တီခိၣ်ရိၣ်မဲ ကညီအ ထံရှၢ်ကီၢ်သဲး၊ ရိၣ်ဖိၣ်ဒီး ဂဲၤလိာ်မၤသကိးတၢ် လၢကညီကလုာ် ဒ်သိးကထူၣ်ဖျဲးထိၣ်လၢတၢ် ဆီၣ်တံၢ်မၤနၢၤအပူၤဒီး ကမၤလၢပှဲၤကညီဒီက လုာ်အတၢ်မိၣ်နၢ်သးလီနၣ်လီၤ.

တၢ်ပာ်လုၢ်ပာ်ပှၤတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်

တၢ်ဂ့ၢ်လၢကညီဒီကလုာ်စၢဖိၣ်ကရၢ ပာ်လုၢ်ပာ်ပှၤအီၤတဖၣ် မ့ၢ်ဝဲ–

(၁) တၢ်ဂၢၢ်တၢ်ကျၢၤ
(၂) တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်
(၃) တၢ်ဃူတၢ်ဖိး
(၄) တၢ်ထူၣ်ဖျဲး
(၅) တၢ်တီတၢ်လိၤ
(၆) တၢ်အဲၣ်တူၢ်တံၢ်တူၢ်တမံၤ
(၇) တၢ်အိၣ်ကုးအိပှဲၤ
(၈) တၢ်ပၢၤဃာ် လုၢ်လၢ်ထူသန
(၉) တၢ်ခွဲးယာ်ထဲသိးတုၤသိး
(၁၀) နီၢ်ကစၢ်တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၢလီၤသး
(၁၁) တၢ်သဘျ့ ဒီး
(၁၂) ဒံၣ်မိၣ်ခြွၣ်စံၣ် တဖၣ်နၣ်လီၤ.

ဒုးနဲၢ်ကွၤပကီၢ်သူလ့ၤ

ကညီသုးမုၢ်ဒိၣ်မုၢ်နံၤ
ပှဲၤထိၣ်လံ နွံဆံ တနံၣ်
ကညီဖိ အတၢ်မံမီၢ်
တုၤခဲအံၤ တလၢပှဲၤထိၣ် ..

ဒ်သိး ကလၢ ပှဲၤထိၣ်ဂီၢ်
ဘၣ်ဂုာ်ကျဲးစၢး မၤနီၢ်ကီၢ်
သုးမုၢ်ဒိၣ် မူဒါသၢခါ
လၢာ်ဂံၢ်လၢာ်ဘါဘၣ်မၤဖျါ ..

တၢ တဘီ ဒုးယၤမူဒါ
ကလၢပှဲၤဂီၢ်မၤလိအါ
ခံတဘီ ရိၣ်ဖိၣ်မူဒါ
ဘၣ်ဂုၤကျဲးစၢး ဒီး မၤဖျါ ..

သၢ တဘီ ဘၣ်မၤဖျါထိၣ်
ထုးထိၣ် ပနံာ်တၢ်ကၤလီၤ

ဒ်ပမ့ၢ် ပၢၢ်ဆၢသုးဖိ
အိၣ်မူကြၢး ပှၤဂၤကွၢ်လိ ..

မံခ့တဂ့ၤ လ့ၤတကွၤ
ဖံဖံညီ အိၣ်မူတဂ့ၤ
ကီးမုၢ်နံၤ တၢ်အိၣ်မူဂီၢ်
အိၣ်မူကဲဘျုး ထံကီၢ်ဂီၢ် ..

သုးလၤကပီၤ ကဟးဂီၤ
လ့ၤတကွၤ မၤတဂ့ၤနီၤ
သုးလၤကပီၤ ကအိၣ်ဖျါ
အိၣ်မူမၤထွဲ သုးမူဒါ ..

ခ့ခါ တၢ်အိၣ်သးခဲအံၤ
ဘၣ်ပလီၢ်ဒီး ဆိမိၣ်ထံ
ဒုၣ်ဒါအတၢ်ကူၣ်ရဲၣ်ကျဲၤ
ပလီၢ်ပာ်သးနဲ လၢပှဲၤ ..

ဒုၣ်ဒါ အတၢ်ကူၣ်တရံး
အိၣ်ပလီၢ် သု တမိၣ်ဆံး
ဂ့ၤနၠၢ်တၢ်အူ တၢ်ပလီၢ်
ကတီၤဃာ်သးနဲ နီၢ်ကီၢ် ..

ပသးဟ့ တၢ်ဒုးဘၣ်ဆၣ်
ဖိၣ်ထိၣ်ကျိ ပဘၣ်ဒုးတၢ်
တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ် ကနၠၢ်ဂီၢ်
အိၣ်ဒၣ် ပဘၣ်ဒုးတၢ်လီၤ ..

ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်ဒုး အိၣ်ခံခါ
ဆိမိၣ်ထံ ဒီး ဃုသ့ၣ်ညါ
တၢ်ဒုးအဂ့ၤ ဒီး အအၢ
ကွၢ်ထံဆၢတဲာ် နဲ အဆၢ ..

ကပၢဆှၣ်ပၢစိးတၢ်ဂီၢ်
သုးမီၤစိရိၤ ဒုးတၢ်လီၤ
ပှၤကလုာ် တၢ်ထူၣ်ဖျဲးဂီၢ်
ကညီဖိ ဘၣ်ဒုးတၢ်လီၤ ..

ဒုးဖျိးကွံာ် တၢ်ဒုးအအၢ
မ့ၢ်လီၤမၢ်ကွံာ် ဟီၣ်ခိၣ်ချ
တၢ်နာ်တၢ်ဒုး လၢ အဂ့ၤ
ဂုာ်ဟံးနၠၢ် ဒီး ဒုးနၠၢ်ကွၤ ..

မ့တမ့ၢ်လၢ နဒုးကွၤ
ကီၢ်သူလ့ၤ ကီၢ်ပှၤတဟ့ၣ်
ရိၣ်ဖိၣ်သကိး မုၣ်ဒီးခွါ
ကီၢ်သူလ့ၤ ပတၢ်နၠၢ်သါ ..

ကီၢ်ခိၣ်ဘိၣ်မုၣ်း တဲတ့ၢ်ပှၤ
ပာ်သးအိၣ်မူထွဲ သပှၢ်
တၢ်သဘျ့ ဒီး တၢ်မၤနၢၤ
ပှၤဒုးတၢ်ဘူၣ် အဖီတၢၣ် ..

မ်ဒ်နၠ့ၣ် သိၣ်ဒူသ့ၣ်ဓၢ
ကွၢ်ထံကွၤ ပတၢ်ပၢၢ်ဆၢ
တၢ့်စၢ်လီၤ သုသးတဂ့ၤ
ဂုာ်ဒုးနၠ့ၢ်ကွၤပကီၢ်သူလ့ၤ ..

ခွဲးယာ် တုၤသိး သူလ့ၤကီၢ်
အိၣ်လၢပှၤ ဒုးတၢ်ဘူၣ်ဂီၢ်
သံသံမူမူ ဒုးနၠ့ၢ်ကွၤ
တုၤပနၠ့ၢ်ကွၤ ကီၢ်သူလ့ၤ ..

ဟံးလိာ်စု ဒီး လဲၤဆူညါ
ဒုးနၠ့ၢ်ကွၤ သူလ့ၤကီၢ်လါ
သးဆှၣ်သးဒူ ထိၣ်ဆူမူ
တုၤကီၢ်သူလ့ၤ နၠ့ၢ်တစု ..

သိၣ်ဒူ ကျိၣ်ကဆီရိၣ်မဲ
ကီၢ်သူလ့ၤ

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢတီခိၣ်ရိၣ်မဲဒီးမၤဟိၣ်ခိၣ်ဒီဘှၣ်ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤလၢ ကညီလံာ်ကစီၤဒီးဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲကစီၤတဖၣ်

ဟိၣ်ခိၣ်ဒီဘှၣ် ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤ လၢအလီၤဘၣ်ဝဲဖဲ လါမးရှး (၈) သီ, ၂၀၂၁ အနံၤအံၤ အတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်သ့ၣ်မိၢ်ပှၢ်လၢပိာ်မုၣ်ခဲလၢာ်အဂီၢ်နၣ်မ့ၢ်ဝဲ (ဃုထၢ လၢကတၢၤတၢ်ဒီးတၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်)နၣ်လီၤ. မုၢ်နံၤအံၤ ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢတီခိၣ် ရိၣ်မဲဒီးမၤဝဲ မုၢ်နံၤအံၤလၢဒဲကစီၤယဲၢ်ဘှၣ်, ကီၢ်ရှၣ်လွံၢ်ဘှၣ်, အံတူၢ်ထၣ်ဒီး လီၢ်ခၢၣ်သးပတီၢ် ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ မၤဝဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံ လၢအလီၢ်ဒၣ်ဝဲစုာ်စုာ်နၣ်လီၤ. ဒဲကစီၤလၢမၤဝဲ မုၢ်နံၤအံၤမ့ၢ်ဝဲ မဲၢ်ရၤမိၢ်, မဲၢ်လးအူ, အူးပ္ၣ်, ဘါဒိၣ်ယါ ဒီးထါမဟ့ၣ် သ့ၣ်တဖၣ်နၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ်ကီၢ်ရှၣ်လၢမၤဝဲမုၢ်နံၤအံၤနၣ် မ့ၢ်ဝဲ ဒူသထူၣ်, ဖၣ်အၣ်, မုၢ်တြီၢ် သ့ၣ်တဖၣ်နၣ်လီၤ. ဒ်နၣ်အသိး ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ တီခိၣ်ရိၣ်မဲမၤဝဲလၢ အံတူၢ်ထၣ်, လီၢ်ခၢၣ်သး ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ ဝဲၤလီၢ်သ့ၣ် တဖၣ်နၣ်လီၤ.

လၢတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤ အိၣ်ဒီးတၢ်တဲဖျါထီၣ် ဟိၣ်ခိၣ်ဒီဘှၣ် ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤကဲထီၣ်အဂ့ၢ်, တၢ်ဖးဖျါထီၣ်ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ လံာ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤ, လီၢ်ကစီၤခိၣ်နၢ် အတၢ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါဒီး တၢ်ပြၢလၢအမ့ၢ် တၢ်သံကွၢ်စံးဆၢဘၣ်ဃး တကီၢ်ခါ ထံရူၢ်ကီၢ် သဲးတၢ်အိၣ်သး, ပိာ်မုၣ်အ တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဒီး ဟိၣ်ခိၣ်ဒီဘှၣ် ပိာ်မုၣ် အတၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်နၣ်လီၤ. အိၣ်စ့ၢ်ကီးဒီး တၢ်နိၤဟ့ၣ်လီၤလံာ်ချံးဃ့ လၢ အဘၣ်ထွဲ ပိာ်မုၣ်အတၢ်ဂဲၤလိာ် သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး လံာ်ဂံၤပၤလၢ အပၣ်ဃုာ်ဒီး တၢ်ကတီၤဒိ ဘၣ်ဃး ပိာ်မုၣ်အတၢ်အိၣ်မူ ဒီး အတၢ်လုၢ်တၢ်ပှၤ သ့ၣ် တဖၣ်နၣ်လီၤ.

ဖဲဟိၣ်ခိၣ်ဒီဘှၣ် ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤအံၤ ကညီ ပိာ်မုၣ် ကရၢ ဖၣ်အၣ်ကီၢ်ရှၣ် မၤဝဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဃုာ်ဒီး တၢ်မၤလၤကပီၤ ကညီသဝီသးပှၢ်မုၣ်လၢ အလဲၤခီဖျိတ့ၢ်တၢ်ပၢၢ်ဆၢ အတၢ်ကီ တၢ်ခဲ ဖဲလၢတၢ်ဒုးတၢ်ယၤတၢ်သဘံၣ်သဘုၣ် ကတီၢ်ဒီး အိၣ်မူလီၤတဲာ်တုၤခဲအံၤတဖၣ် ခဲလၢာ် (၅၃) ဂၤနၣ်လီၤ. သဝီသးပှၢ်မုၣ် သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ ဖဲတၢ်ဒုးတၢ်ယၤဆူၣ် ဒီး ပိာ်ခွါ သ့ၣ်တဖၣ် ဟံးကူၤ တၢ်တီခိၣ်ရိၣ်မဲလၢ သဝီ သးပှၢ်မူဒါတဘူၣ်လၢၤအကတီၢ် သဝီသးပှၢ် မုၣ်သ့ၣ်တဖၣ် တူၢ်ဆါအသးဒီး ဟံးထီၣ်ကူၤ မူဒါလၢ သဝီသးပှၢ်အလီၢ်လၢ အိၣ်ဒီးတၢ် သူၣ်ဒူသးဒူ မ့ၢ်ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ် တၢ်ကီတၢ်ခဲ တၢ်နးတၢ်ဖှိၣ် အကလုာ်ကလုာ် ဘၣ်ဆၣ် အဝဲသ့ၣ် မၤအမူအဒါ အဂ့ၤကတၢၢ်အဃိ ကညီ ပိာ်မုၣ်ကရၢ ထံၣ်လၢအဝဲ သ့ၣ်ကြၢးဘၣ် တၢ်ဟ့ၣ်လၤကပီၤအီၤအဃိ ဘၣ်တၢ်မၤ လၤက ပီၤအီၤလၢ မုၢ်နံၤအံၤနၣ်လီၤ.

ဒ်နၣ်အသိးဖဲလၢ ဒူပျဲာ်ယာ်ကီၢ်ရှၣ် ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ မၤဝဲမုၢ်နံၤအံၤကတီၢ် အိၣ်ဃုာ် စ့ၢ်ကီးဒီး တၢ်ဟ့ၣ်လၤကပီၤဝဲ ကညီပိာ်မုၣ် လၢအိၣ်ဒီး တၢ်သးဒူ ဒီး ဟ့ၣ်လီၤအသးလၢ ပှၤကလုာ်ဂီၢ် ဖှိဖှိဖျါဖျါ အလံာ်တၢ်လၤကပီၤ ဆူ သရၣ်မုၣ် နါစ့ၣ်မွးကံၣ် လၢဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ် လၤကပီၤအီၤလၢ ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ ဖဲကညီ ပိာ်မုၣ်ကရၢ မုၢ်နံၤပှဲၤထီၣ် (၃၅) ဝီတဝီအ ဆၢကတီၢ်နၣ်လီၤ. သရၣ်မုၣ် နါစ့ၣ်မွးကံၣ် မ့ၢ်ပှၤလၢ ဟ့ၣ်လီၤသးလၢ ပှၤကလုာ် တၢ်ဖံး တၢ်မၤ အိၣ်ဒီး တၢ်သူၣ်ဒူသးဒူ ဖှိဖှိဖျါဖျါ ဒီး တၢ်ဆၢတဲာ်အိၣ်လၢ တၢ်ကဟ့ၣ်မၤ လၤကပီၤ အီၤဖဲ ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ မုၢ်နံၤဆၢကတီၤအ လီၢ် ပှဲၤထီၣ် (၃၅) ဝီတဝီ ဖဲ လါအ့ဖြ့ၣ် ၅ သီ ၂၀၂၀ နံၣ်ဘၣ်ဆၣ် ခီဖျိခိၣ်ဝံး ၁၉ တၢ်ဆူး တၢ်ဆါဃိ ဘၣ်တၢ်မၤလၤကပီၤကွၤအီၤ ခဲအံၤ နၣ်လီၤ.

လၢတၢ်မၤမုၢ်နံၤအံၤ လီၢ်ကစီၤ တတီၤဒီး တတီၤကမျၢၢ် ဟဲထီၣ်နိၣ်ဂံၢ် လီၤဆီဝဲဒ် လီၢ်ကစီၤ အတၢ်အိၣ်ဆီလီၤသး ဒီး တၢ်အိၣ်သး အဖီခိၣ်အသိးနၣ်လီၤ. လီၢ်ခၢၣ်သးကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ မၤဝဲမုၢ်နံၤအံၤ အိၣ်ဒီး တၢ်ပာ်ဖျါလီၤဆီ လၢအမ့ၢ် တၢ်ဆဲးလီၤ "နံၣ်" ဒ်နိၣ်တယၢ် အသိးလၢ တၢ်ပာ်ဖျါထီၣ် တကတီၢ်ဃီ တၢ်ထီဒါ သုးမိၤစိရိၤ လၢအဟံးနၢ်ဆူၣ် တၢ်စိတၢ်ကမီၤ ဒီး သူအတၢ်စိတၢ်ကမီၤ, တၢ်စုကဝဲၤလၢ မၤအၢမၤနး ပှၤထံဖိကီၢ်ဖိ ကမျၢၢ်တဖၣ်အၢအၢ သီသီအဃိ နၣ်လီၤ. တၢ်သူ "နံၣ်" ဒီး ထီဒါတၢ်အံၤ ဟဲခီဖျိအသးလၢ သုးမိၤစိရိၤ ထုးထီၣ်တၢ်ကလုၢ်လၢ နံၣ် မ့ၢ်တၢ်လၢအပတီၢ်ဖုၣ် ဒီး အဝဲသ့ၣ် ကလူၤဖိၣ်ဝဲ ပှၤလၢအသူနံၣ် အလီၢ်တဘၣ် ကျဲတဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အဃိနၣ်လီၤ. ကညီပိာ်မုၣ်အိၣ် ဒီး တၢ်သးဒူ ဒီးပာ်လီၤအသး ကျၢၤမုဆူလၢကတၤတၢ်ဒီး တၢ်အိၣ်သး အကလုာ်ကလုာ်အမဲာ်ညါ ကတၤတၢ်ဒီး သုးမိၤစိရိၤအံၤ ကယဲၢ်တၢ်လၢအထီဒါ သုးမိၤစိရိၤ အတၢ်ပာ်သူၣ်ပာ်သးတမံၤလၢ်လၢ် နၣ်လီၤ. "တၢ်လၢအဂံၢ်ဆူၣ်ဒိၣ်နၢ်ဒံး ပိာ်မုၣ် လၢအဂဲၤဆၢထၢၣ်ထီဒါကွၤတၢ်လၢ အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်ဝဲ အတၢ်အိၣ်မူ အိၣ် ဂဲၤအဂီၢ်နၣ် တအိၣ်ဘၣ် နီတမံၤဘၣ် အသိး" ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ် ဝဲ တၢ်ဂ့ၢ်လၢအမ့ၢ် "ဃုထၢလၢ ကတၤတၢ် ဒီး တၢ်အိၣ်သးသ့ၣ်တဖၣ်" ဒီး ကဂဲၤလိာ် တၢစ့ၢ်ကီး တၢ်သပှၢ်ပှၢ်တုၤ ပိာ်မုၣ်ထူၣ်ဖျဲးထီၣ် ကွၤလၢ တၢ်ဆီၣ်တံၢ်မၤနၢၤ အကလုာ်ကလုာ် အပူၤနၣ်လီၤ.

ဘၣ်မနုၤအဃိ ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ ဘၣ်မၤလၤကပီၤ ဟိၣ်ခိၣ်ဒီဘှၣ် ပိာ်မုၣ်မုၢ်နံၤအံၤလဲၣ် နၣ်

၁. မ့ၢ်လၢပဝဲ ကညီပိာ်မုၣ်တဖၣ် ပမ့ၢ်စ့ၢ်ကီး ပိာ်မုၣ်လၢ ဟိၣ်ခိၣ်အံၤအပူၤ

၂. ပမ့ၢ်စ့ၢ်ကီးပိာ်မုၣ်တဖၣ်လၢ အဂဲၤလိာ်ဒ်သိး ကညီပိာ်မုၣ်တဖၣ် အတၢ်အိၣ်မူက ထူၣ်ဖျဲးထီၣ်လၢ တၢ်ဆီၣ်တံၢ်မၤနၢၤ အကလုာ် ကလုာ်, တၢ်မၤတရီတပါ, တၢ်မၤဆူၣ်မၤစိး ဒီး တၢ်စုဆူၣ်ခိၣ်တကးလၢ ဟံၣ်ပူၤဃီ ပူၤတဖၣ် ကပတုာ်အဂီၢ် နၣ်လီၤ.

၃. လၢကီးနံၤဒဲး ပတၢ်အိၣ်မူ တၢ်အိၣ် ဂၢၢ်အိၣ်ကျၢၤ, တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီ ဒီးတၢ်မုာ် တၢ်ခုၣ်အဂီၢ် ပမ့ၢ်ပှၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢအပၣ်ဃုာ် တပယူာ်ဃီလၢ ပှၤတဝၢ အတၢ်ဖံးတၢ်မၤတၢ် ဟူးတၢ်ဂဲၤအပူၤနၣ်လီၤ.

ဘၣ်မနုၤအဃိ ပတူၢ်လိာ်မုၢ်နံၤအဝဲအံၤဒ် မုၢ်နံၤ အကါဒိၣ်ဝဲလၢ ပပှၤကညီ တဝၢအဂီၢ် လဲၣ်နၣ်

၁. ပဒုးသ့ၣ်နိၣ်ထီၣ် လိာ်ပသးလၢ ပမ့ၢ် ပိာ်မုၣ်တဖၣ် ဒီး မ့ၢ်ပှၤအကါဒိၣ်လၢ ပှၤတဝၢ အပူၤနၣ်လီၤ.

၂. ပပာ်ပနိၣ်ဒီး ပာ်လၤပာ်ကပီၤလီၤ ကွၤ ပသးလၢ ပတၢ်ဖံးတၢ်မၤလၢ ပမၤတ့ၢ်တဖၣ် အဃိလီၤ.

အဃိ ပဝဲပိာ်မုၣ်ကီးဂၤဒဲးပဘၣ်သ့ၣ်ညါ လၢ လါမးရှး (၈) သီအနံၤအံၤ မ့ၢ်ဝဲ မုၢ်နံၤ လီၤဆီတနံၤ လၢပဂီၢ် ဒီး ပကသ့ၣ်နိၣ်ထီၣ် ကွၤ ပိာ်မုၣ်ခိၣ်နၢ်ဒီး ပိာ်မုၣ်လၢ အဘၣ်ဟ့ၣ် လီၤ ကွံာ်အသးသမူ ခီဖျိအဂဲၤလိာ်လၢပိာ်မုၣ် ကဒိးနၢ်ဘၣ် တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်ဒီး တၢ်ထဲသိးတုၤ သိး သ့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ် သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး ပကဆဲး မၤဒိး မုၢ်နံၤအံၤလၢ တၢ်သူၣ်ဆူၣ်သးဆူၣ် ဖဲတၢ် သ့ အိၣ်ဒီးပှၤအသိးတုၤ ပိာ်မုၣ်အိၣ်ဒီး တၢ် ခွဲးတၢ်ယာ် လၢပှဲၤလၢ အနီၢ်ကစၢ်အဂီၢ်ဒီး အိၣ် ဒီး တၢ်ထဲသိးတုၤသိးလၢ တၢ်လီၢ် ကစီၤ ခဲလၢာ် အပူၤတစု နၣ်လီၤ.

လၢ–

ကညီပိာ်မုၣ်ကရၢ (လီၢ်ခၢၣ်သး)

ကိၢ်ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤဝံၤအလီၢ်ခံ ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ်–ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢဟိၣ်ကဝီၤပူၤ တၢ်မၤအသးတဖၣ်

ဖဲ ၂၀၂၀ နံၣ် လါနိၣ်ဝ့ဘၢၣ် ၈ သီ ကိၢ်ပယီၤမၤဝဲ ထံကိၢ်ဒိဘ့ၣ် တၢ်ဃုထၢဝံၤ အလီၢ်ခံ ဒ်ထံဖိကိၢ်ဖိတဖၣ် ဟ့ၣ်တၢ်ဖးအသိး (NLD) ပာ်တံၣ် မၤနၢၤဝဲတၢ်ဖး အါအါဂိၢ်ဂိၢ် လၢ ကကဲထိၣ်ဘၣ်ပဒိၣ်အဂိၢ်နှၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ် ကိၢ်ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်တခီ ပဲၤအၢပဲၤသီဝဲ (NLD) လၢအမ့ၢ် တၢ်ဖးသ့ၣ်တဖၣ် တဘၣ် လိာ်ဖိးမံလိာ်သးဘၣ်, တၢ်ဖှိဖှိဖျါဖျါ တအိၣ် ဘၣ်အဃိ ဃ့ထိၣ်ဝဲလၢ တၢ်ကကွၤသမံသမိး ကွၤ တၢ်ဃုထၢ အစၢအံၤနှၣ်လီၤ. တၢ်ဃ့ထိၣ် အံၤ (NLD) ပဒိၣ်တခီ ထံၣ်ဝဲလၢ တဖိးသဲစး ဘၣ်အဃိ ကွၢ်ကပာ်ကွံာ်ဝဲ ဒီး ရဲၣ်ကျဲၤဒုးအိၣ် ထိၣ်ဝဲ ပဒိၣ်အသီတဖုလၢ ကထိၣ်ပၢကဒီး ထံကိၢ်အံၤနှၣ်လီၤ. လၢတၢ်နှၣ်အဃိ ကိၢ်ပယီၤ သုးမုၢ်ဒိၣ်အံၤပာ်ဖျါဝဲလၢ တၢ်ဃုထၢတမ့ၢ်တ တီဘၣ်အဃိ အဝဲသ့ၣ် ဘၣ်ဟံးန့ၢ်ဝဲ ထံကိၢ် တၢ်စိတၢ်ကမီၤ ဖဲလါဖ့ၤဘြူၤအါရံၤ ၁ သီ ၂၀၂၁ နံၣ်နှၣ်လီၤ. ဒီးဘီးဘၣ်ရၤလီၤဝဲထံကိၢ် ဒိဘ့ၣ် ဂ့ၢ်ဝီၢ်အူတၢ်အိၣ်သးအတၢ် ကလုၢ်လၢ အယံာ်ဝဲ (၁) နံၣ်နှၣ်လီၤ. ဒ်နှၣ်အသိး ဒုးအိၣ် ထိၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲ သုးကိၣ်ကးလၢ ကပၢတၢ်အဂိၢ် ဒီး သုးခိၣ်ကျၢၢ်ဒိၣ်စိ မ့အိၣ်လဲၣ် ဟံးမူဒါ ဒ် ကိၣ်ကးအခိၣ်တဂၤအသိးလၢ ကပၢဝဲထံကိၢ် အံၤနှၣ်လီၤ. ကွဲမုာ်စ့ၢ်ကီး ကလုာ်ဒူၣ်တၢ်ပၢၢ် ဆၢကရၢ ခိၣ်နၢ်တဖၣ်, ထံရှူကိၢ်သဲး ပာ်တံၣ် ခိၣ်နၢ်တဖၣ် ဒီး ပှၤမၤထံရှူကိၢ်သဲးတဖၣ် လၢ ကပာ်ဖှိၣ်မၤသကိးတၢ်ဒီး အဝဲသ့ၣ် လၢကပၢ ဆူၣ်ပၢစိးထံကိၢ်အံၤအဂိၢ်နှၣ်လီၤ.

ပာ်ဖျါထိၣ်စ့ၢ်ကီး ဝဲလၢတနံၣ်အတိၢ်ပူၤ ကမၤကွ့ၤဝဲတၢ်ဃုထၢအသိ ဒီး ပာ်တံၣ်လၢအ မၤနၢၤတၢ်တဖုလၢ်လၢ် ကဟ့ၣ်ကွ့ၤဝဲ ထံကိၢ် တၢ်စိတၢ်ကမီၤ နှၣ်လီၤ. ကိၢ်ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ် ဟံးန့ၢ်ဆူၣ် တၢ်စိတၢ်ကမီၤအံၤ ပှၤအါဒံအါဂၤ ပဲာ်ထံနီၤဖးဝဲ အကလုာ်ကလုာ်နှၣ်လီၤ. ခ့ၣ် အဲၣ်ယူၣ်–ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢတခီ နှာ် ဝဲလၢ တၢ်ပာ်ဖျါလၢ တၢ်ဃုထၢတဘၣ်လိာ် ဖိးဒ့အဃိ သုးမုၢ်ဒိၣ်ဘၣ်ဟံးန့ၢ် ထံကိၢ်တၢ်စိ တၢ်ကမီၤလီၤအဂ့ၢ်နှၣ် မ့ၢ်ဒ့ၣ်တၢ်ပာ်ဖျါထိၣ် (reason) တခါနှၣ်လီၤ. တၢ်အနိၢ်နိၢ်တခီ မ့ၢ်ဝဲ သုးမုၢ်ဒိၣ်ကမၤ ဂၢၢ်မၤကျၢၤကွ့ၤ အ တၢ် စိတၢ်ကမီၤဒ်သိး သုးမိၤစိရိၤသနူအံၤ လီၤ ပှိၢ်သု တနၢ်တဂ့ၤ အဂိၢ်နှၣ်လီၤ.

ကမျၢၢ်တၢ်ဖီၣ်သး

ဖဲ လါဖ့ၤဘြူၤအါရံၤ ၁ သီ သုးမုၢ် ဒိၣ် ဟံးန့ၢ်ဆူၣ် တၢ်စိတၢ်ကမီၤ ဝံၤအလီၢ်ခံ လၢထံကိၢ် ဒိဘ့ၣ်ပတိၢ် ကမျၢၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ပာ် ဖှိၣ်ထိၣ်အသးဒီး ထီဒါသကိးဝဲ သုးမိၤစိရိၤသ နူအံၤနှၣ်လီၤ. ဒ်နှၣ်အသိး ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ်–ကညီ ဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢ တၢ်ပၢဟိၣ်ကဝီၤပူၤ ကိၢ် ရှ့ၣ် ၇ ဘ့ၣ် လၢအမ့ၢ်ဝဲ ကိၢ်ရှ့ၣ်ဒူသထူၣ်, ကိၢ်ရှ့ၣ်တီအူ, ကိၢ်ရှ့ၣ်ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်, ကိၢ်ရှ့ၣ် ဘျံးဒဝဲၢ်, မုၢ်တြိၢ်ကိၢ်ရှ့ၣ်, ကိၢ်ရှ့ၣ်ဒူပျ့ာ်ယာ် ဒီး ကိၢ်ရှ့ၣ်ဖၣ်အၣ် တဖၣ်အပူၤ ကညီကမျၢၢ်ဒီး ကလုာ်ဒူၣ် အဂၤတဖၣ် ဂဲၤလိာ်ထီဒါဝဲမိၤစိ ရိၤသုးအံၤ လၢတၢ်လီၢ်အါပူၤဒီး လၢအကူ့ၢ်အ ဂီၤအကလုာ်ကလုာ် နှၣ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကီးသ ကြၢထိၣ်ဝဲလၢ အတလိၣ်ဘၣ် သုးမိၤစိရိၤသနူ ဘၣ်, တလိၣ်ဘၣ်လၢၤ ၂၀၀၈ တၢ်ဘျၢခိၣ်သ့ၣ် ဘၣ်, ပှၤလၢတၢ်ဖိၣ်ဃာ်အီၤတဖၣ် တၢ်ကဘၣ် ပျ့ၢ်ကွံာ်အီၤတဘျီဃီ ဒီး တၢ်ကသူၣ်ထိၣ် ကိၢ် စၢဖှိၣ် လၢအမ့ၢ်အတီအဂိၢ်နှၣ်လီၤ. ခီဖျိ က မျၢၢ်တဖၣ် ပာ်ဖျါထိၣ်အတၢ်ဘၣ်သး ထီဒါ မိၤစိရိၤ သနူဒ်အံၤ အဃိ သုးမိၤစိရိၤအသုးဒီး ပၢၤကိၢ်တဖၣ် မၤပျံၤမၤဖုးဝဲကမျၢၢ်, သူၣ်ဘိၣ် သးစၢ်တဖၣ် လၢကျဲအကလုာ် ကလုာ်နှၣ် လီၤ. လၢတၢ်နှၣ်အဃိ ဒ်သိး ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ် တၢ် ပၢဟိၣ်ကဝီၤပူၤ ကမျၢၢ်တဖၣ် ပာ်ဖျါထိၣ်အ သးဒီး ကအိၣ်ဒီးတၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢအဂိၢ် ကညီ ဒီကလုာ် တၢ်ထူၣ်ဖျဲးသုးမုၢ်ဒိၣ် သုးဖိဒီးခိၣ် နၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ဟံးန့ၢ်ဝဲကမျၢၢ်တဖၣ် အတၢ် ဘံၣ်တၢ်ဘၢ အိၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲနှၣ်လီၤ. တၢ်လီၢ်လၢ ကညီတၢ်ထူၣ်ဖျဲးသုးမုၢ်ဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဟံးန့ၢ် တၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢအလီၢ်နှၣ် ပထံၣ်ဘၣ်လၢ တၢ် မၤပျံၤမၤဖုးကမျၢၢ်တဖၣ် တအိၣ်ထိၣ်ဝဲဒိၣ်ဒိၣ် မုၢ်မုၢ်ဘၣ် ဒီး ကမျၢၢ်သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ် ထံး စ့ၢ်ကီးတအိၣ်ဝဲဘၣ်နှၣ်လီၤ. ခီဖျိတၢ်ဂ့ၢ် အံၤအဃိ ကမျၢၢ်လၢရူပူၤဖ့ၢ်ပူၤတဖၣ် ပထံၣ် ဘၣ်လၢ ဃ့ထိၣ်ဝဲလၢ ကညီဒီကလုာ်တၢ်ထူၣ် ဖျဲးသုးမုၢ်ဒိၣ် ကဟံးန့ၢ်အဝဲသ့ၣ် တၢ်ဘံၣ်တၢ် ဘၢ ဒ်သိးကပူၤဖျဲးဒီး သုးမိၤစိရိၤအသုးဒီး ပၢၤကိၢ်တဖၣ် အတၢ်မၤအၢမၤနး, မၤသံမၤဝီ အဂိၢ်နှၣ်လီၤ. ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ်–ကညီဒီကလုာ်စၢ ဖှိၣ်ကရၢ တၢ်ပၢဟိၣ်ကဝီၤပူၤကမျၢၢ်လၢအပာ် ဖျါထိၣ်သးထီဒါ သုးမိၤစိရိၤတဖၣ် ကညီဒီက လုာ်တၢ်ထူၣ်ဖျဲးသုးမုၢ်ဒိၣ်အသုးတဖၣ် ဟံးန့ၢ် အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢ တကးဘၣ် ဟ့ၣ်နီၤ လီၤစ့ၢ်ကီး တၢ်အိၣ်တၢ်အီ ဒ်အမ့ၢ်ထံအီ, တၢ် ခ့ၣ်ထံ ဒီး ကိၣ်တဖၣ် ဒ်သိးကမျၢၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ကအိၣ်ဘၣ်ဝဲ ဖဲအလီၤဘှံးလီၤတီၤအဆၢက တိၢ် နှၣ်လီၤ.

သုးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ

ကညီဖိတဖၣ် ပၢၢ်ဆၢထီဒါဝဲသုးမိၤ စိရိၤသနူအံၤ အိၣ်လံဝဲ ၇၂ နံၣ်ဘျဲၣ် လံနှၣ် လီၤ. သုးမိၤစိရိၤ အတၢ်မၤအၢမၤသီ တဖၣ် စ့ၢ်ကီး ကညီကမျၢၢ်တဖၣ် တူၢ်ဘၣ်ဝဲတဆံး တစှၤဘၣ်နှၣ်လီၤ. ဒီးဖဲ လါဖ့ၤဘြူၤအါရံၤ ၁ သီ, သုးမိၤစိရိၤအံၤ ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ကဒီး တၢ်စိ တၢ်ကမီၤအံၤနှၣ် ကညီကလုာ် တကးဘၣ် ပယီၤကလုာ်ဒူၣ်ဒၣ်လဲၣ် ထီဒါကွၤ ပယီၤသုး မုၢ်ဒိၣ်အံၤနှၣ်လီၤ. ဒီးသုးမုၢ်ဒိၣ်အံၤ သူဝဲတၢ် စုဆူၣ်ခိၣ်တကး အကလုာ်ကလုာ်လၢ ကမၤ လီၤပံၤလီၤပြါဝဲ ကမျၢၢ်လၢ အပာ်ဖျါထိၣ်သး ထီဒါအဝဲသ့ၣ်တဖၣ်နှၣ်လီၤ. လၢနှၣ်အမဲာ်ညါ လၢခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ် တၢ်ပၢဟိၣ်ကဝီၤပူၤ ဒ်အညီ နၢ်အသိး အဝဲသ့ၣ်ဟူးဂဲၤဆူၣ်ထိၣ်အသုး, ဆှၢ အါထိၣ်အသုးဂံၢ်ဘါ ဒီး ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်ဆူ ကမျၢၢ်တၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ် အလီၢ်အဃိ ကညီ ကမျၢၢ်တဖၣ် လီၤဆီဒၣ်တၢ် မုၢ်တြိၢ်ကိၢ်ရှ့ၣ် သုးက့ ၅ ကမျၢၢ်တဖၣ် ဘၣ်အိၣ်လၢ တၢ်ပျံၤ တၢ်ဖုးအပူၤထီဘိနှၣ်လီၤ. သုးမိၤစိရိၤအသုး လၢ အအိၣ်လၢ ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ် တၢ်ပၢဟိၣ်ကဝီၤ တဖၣ် ထီဘိဟ့ၣ်တၢ်ပျံၤတၢ်ဖုးလၢ ဒူသဝီက မျၢၢ်တဖၣ်အဂိၢ် အဃိ လၢကမျၢၢ်တၢ်ဘံၣ် တၢ်ဘၢအဂိၢ် သုးက့ ၅ ခိၣ်နၢ်သိၣ်ဒူတဖၣ် ပာ်ဖှိၣ် ထိၣ်အသးဒီး ထိၣ်ဒုးမၤန့ၢ်ဝဲ ဒုၣ်ဒါအ သုးကလၢၤ လၢအမ့ၢ် သံမှၣ်ထၣ်သုး ကလၢၤ ဖဲ လါမးရှး ၂၇ သီ ၂၀၂၁ နံၣ်အနံၤ နှၣ်လီၤ. တၢ်ထိၣ်ဒုး ဒုၣ်ဒါသုးကလၢၤတဘျိ အံၤ ကညီဒီကလုာ် တၢ်ထူၣ်ဖျဲးသုးမုၢ်ဒိၣ် သုး ဖိတဂၤ ဘၣ်လုၢ်ထိၣ်ကွံာ်အသးသမူလၢ ထံ ကိၢ်ဒီးပှၤကလုာ်အဂိၢ်နှၣ်လီၤ. မ့မ့ၢ်ဒုၣ်ဒါသုး ကလၢၤတခီ ကညီဒီကလုာ် တၢ်ထူၣ်ဖျဲးသုး မုၢ်ဒိၣ်ထိၣ်ဟံးန့ၢ်ဝဲဒီး ဖိၣ်နၢ်စ့ၢ်ကီးဒုၣ်ဒါသုး တဖၣ်, သုးပီးလီတဖၣ် ဒီး ဒုၣ်ဒါအစိာ်လၢ အသံတ့ၢ်တဖၣ် အါမးနှၣ်လီၤ.

ဒုၣ်ဒါကဘီယူၤခးလီၤတၢ်ဆူကမျၢၢ်တၢ်
အိၣ်ဆိးအလီၢ်

စးထိၣ် ၂၀၂၁ နံၣ် လါမးရှး ၂၇ သီဒီး တုၤလၢ လါအ့ဖြ့ၣ် ၁ သီအဘၢၣ်စၢၤ မီၤစီရိၤ အသုးတဖၣ် သူဝဲကဘီယူၤဒုးသုးဒီး ဟဲခး လီၤတၢ်လၢ ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ်–ကညီဒီကလုာ်စၢ ဖှိၣ်ကရၢ တၢ်ပၢဟိၣ်ကဝီၤပူၤ လၢအမ့ၢ် သုး ကၠ ၅ မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှၣ် ဒီး သုးကၠ ၃ ချၢၣ်လွံၢ် ထူၣ်ကီၢ်ရှၣ် နှၣ်လီၤ. မီၤစီရိၤသုးအကဘီယူၤ တဖၣ် လၢ ၆ သီအတီၢ်ပူၤ ခးလီၤတၢ်လၢ က ညီကမျၢၢ်တဖၣ် အိၣ်ဆိး၊ ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်လီၢ် ကျဲ ခဲလၢာ် ၁၅ ဘျီနှၣ်လီၤ. ခီဖျိလၢကဘီယူၤ ဒုးသုးတဖၣ် ခးလီၤနါစီၤတၢ်အဃိ ကမျၢၢ်လၢ အတၢ်ကမၣ် တအိၣ်ဘၣ်တဖၣ် ဘၣ်သံဝဲဒီး ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးအီၣ်ဝဲဒၣ်နှၣ်လီၤ.

တကးဒံးဘၣ် ကမျၢၢ်အဟံၣ်အဃီဘုဖီ ဒီးဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိတဖၣ်ဟးဂုာ်ဟးဂီၤဘၣ်သံဘၣ် ပှၢ်အါမးနှၣ်လီၤ. လၢမုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှၣ်ပူၤ ခီဖျိ ဒုၣ်ဒါအကဘီယူၤ ဒုးသုးခးလီၤတၢ် အဃိ ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ်–ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢ တၢ်တိခိၣ်ရိၣ်မဲဖိလာ် တီၤထိကွိ ၂ ဖျၢၣ် လၢ အမ့ၢ် ဒ့ၣ်ဘူးနိၣ် တီၤထိကွိ ဒီး ကူၣ်ထၣ် တီၤထိကွိတဖၣ် ဟးဂီၤကွံာ်ဝဲနှၣ်လီၤ. ဒ်နှၣ် အသိး ဒ့ၣ်ဘူးနိၣ် တၢ်ဆါဟံၣ် စ့ၢ်ကီး ခီဖျိ ဘၣ်ဒီး ကျိဖးဒိၣ်အဃိ တၢ်ဟးဂုာ်ဟးဂီၤအိၣ် ဝဲဒၣ်နှၣ်လီၤ. ဒ်မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရှၣ် အလံာ်ဘိးဘၣ် ရၤလီၤဖဲ လါမးရှး ၃၀ သီအသိးနှၣ် ဒုၣ်ဒါ အကဘီယူၤဒုးသုးခးလီၤတၢ်ဖဲ သုးကၠ ၅ တဘျီအံၤ ကမျၢၢ်ဘၣ်သံဝဲ ၃ ဂၤ ဒီး ဘၣ်ဒိ နးနးကလဲာ် ၈ ဂၤနှၣ်လီၤ. ဒုၣ်ဒါကဘီ ယူၤအံၤ ခးလီၤတၢ်ဖဲ သုးကၠ ၅ တကးဘၣ် လၢ သုးကၠ ၃ ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရှၣ်စ့ၢ်ကီး ခး လီၤဝဲတၢ်လၢ ကမျၢၢ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအလီၢ်အိၣ် ဝဲဒၣ်နှၣ်လီၤ. ဖဲ ၂၀၂၁ နံၣ် လါမးရှး ၃၀ သီ ဟါလီၤခီအဆၢကတီၢ် ဒုၣ်ဒါကဘီယူၤတ့ၢ် လီၤမ့ၣ်ပိၢ်ဆူ ကမျၢၢ်တၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်အလီၢ် အဃိ သုးကၠ ၃ ပူၤ ကမျၢၢ်သံဝဲ (၇) ဂၤဒီး ဘၣ်ဒိဝဲ (၆) ဂၤ ဒီး ဘၣ်ဒိနး (၂) ဂၤလီၤအ ဂ့ၢ်နှၣ် ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ်ကီၢ်ရှၣ် ဟ်ဖျါထိၣ်ဝဲဒၣ် နှၣ်လီၤ. ကမျၢၢ်လၢအဘၣ်ဒိနး ၂ ဂၤစ့ၢ်ကီး တယံာ်ဘၣ်နှၣ် သံကွံာ်ဝဲအဂ့ၢ်နှၣ် ပသ့ၣ်ညါ ဘၣ်စ့ၢ်ကီးနှၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤသုးမုၢ်ဒိၣ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်တၢ်စိတၢ် ကမီၤ ဝံၤအလီၢ်ခံ အဝဲသ့ၣ် ဟူးဂဲၤအါထိၣ် လၢ ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ် တၢ်ပၢဟိၣ်ကဝီၤအပူၤနှၣ် လီၤ. ဒုၣ်ဒါအသုးတဖၣ် ဟူးဂဲၤအါထိၣ်အဃိ တၢ်ဘၣ်သဂၢၢ်ခးလိာ်သးဒီး ကညီဒီကလုာ် တၢ်ထူၣ်ဖျဲးသုးမုၢ်ဒိၣ် အိၣ်ထိၣ်ဝဲလၢ တၢ်လီၢ် အါတီၤ၊ သုးကၠအါဘၣ်အပူၤနှၣ်လီၤ. စးထိၣ် ဒုၣ်ဒါဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ထံကီၢ်တၢ်စိတၢ်ကမီၤ ဝံၤဒီး လၢ ၂ လါအတီၢ်ပူၤ တၢ်ဒုးတၢ်ယၤလၢ ဒုၣ်ဒါ ဒီး ကညီဒီကလုာ်တၢ်ထူၣ်ဖျဲးသုးမုၢ်ဒိၣ်သုး အဘၢၣ်စၢၤ အဒိၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ၊ အဆံးမ့ၢ်ဂ့ၤ၊ ကဲထိၣ် ဝဲ ကအိၣ်အဘျီ ၂၀၀ ဃၣ်ဃၣ်လံနှၣ်လီၤ. ဒ် နှၣ်အသိး ခီဖျိဒုၣ်ဒါအသုးတဖၣ် ခးနါစီၤကျိ ဖးဒိၣ်အဃိ လီၤဘၣ်ဝဲလၢ ဒူသဝီပူၤ၊ ကမျၢၢ် တၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်အလီၢ်အိၣ်အဃိ ကမျၢၢ်တၢ် ဖိတၢ်လံၤ၊ တၢ်သူၣ်ထိၣ် ဟးဂုၤဟးဂီၤ အိၣ်ဝဲ ဒၣ်စ့ၢ်ကီးနှၣ်လီၤ. တကးဒံးဘၣ် ဒုၣ်ဒါကဘီ ယူၤဒုးသုးတဖၣ် ဟးလီၤဆှၣ်ကွၢ်တၢ်လၢ က ညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢ တၢ်ပၢဟိၣ်ကဝီၤပူၤ လၢကီၢ်ရှၣ် သုးကၠ ၇ ဘ့ၣ်အပူၤ လၢတၢ်လီၢ် အါတီၤနှၣ်လီၤ. ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢ ဖၣ်အၣ် ကီၢ်ရှၣ်၊ လ့ဝါ စ့ၢ်ကီး ဒုၣ်ဒါကဘီယူၤ ဒုးသုးဟဲဆှၣ်ကွၢ်တၢ် အိၣ်တဘျီ ဒီး လၢဒူ ပျာ်ယာ်ကီၢ်ရှၣ် လ့ကၠၣ်ကိာ်ဝ့ၢ်သိစ့ၢ်ကီး ဟဲ ဆှၣ်ကွၢ်တၢ်တဘျီနှၣ်လီၤ.

ကညီကလုာ်ဘၣ်ဃၢ်မ့ၢ်ဟးဖျိ

ခီဖျိ ဒုၣ်ဒါအသုးတဖၣ် ခးလီၤကျိဖးဒိၣ် လၢကမျၢၢ်တၢ်ဖံးအိၣ်မၤအိၣ်အလီၢ်၊ ဒုၣ်ဒါက

ဘီယူၤတဖၣ် ခးလီၤတၢ်လၢ ဒူသဝီပူၤအဃိ ကမျၢၢ်ထံဖိကီၢ်ဖိတဖၣ် ဘၣ်သံဘၣ်ပှၢ်၊ ဟံၣ် ဃီဟးဂီၤအဖီခိၣ် ကမျၢၢ်သ့ၣ်တဖၣ် ပျံၤတၢ်ဖုး တၢ်ဒီး ဘၣ်ဃ့ၢ်အိၣ်ကဒုလၢ ပှၢ်လာ်ကျါနှၣ် လီၤ. ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢ တၢ်ပၢဟိၣ် ကဝီၤပူၤ လၢအမ့ၢ် ကီၢ်ရှၣ်၊ သုးကၠ ၇ ဘ့ၣ် တၢ်တိခိၣ်ရိၣ်မဲဖိလာ် ကမျၢၢ် သၢကလး (၃၀၀၀၀) ဘျဲၣ် ဘၣ်ကဲထိၣ်ပှၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ံ နှၣ်လီၤ. ဒ်နှၣ်အသိး တနီၤအဲၣ်ဒီးဃ့ၢ်အိၣ်က ဒုဆူ ကီၢ်ကွီၣ်တဲၣ် ဘၣ်ဆၣ် လၢတၢ်အိၣ်သး အကလုာ်ကလုာ်အဖီခိၣ် ဟဲအိၣ်ဝဲတသ့ဘၣ် အဃိ ဘၣ်ဃ့ၢ်အိၣ်ကဒုဒၣ်လၢ ကစၢါခိၣ် က လိကျါနှၣ်လီၤ. ဖဲဘၣ်ဃ့ၢ်အိၣ်ကဒုကတီၢ် ပယီၤ သုးကဘီယူၤတဖၣ် ဟဲဆှၣ်ကွၢ်တၢ်ဒံး အဃိ အဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်ခူၣ်တၢ်ပူၤ ဒီး မံလၢ တၢ်ပူၤအိၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲ ဒ်သိးကဒီသဒၢလီၤအသး အဂီၢ်နှၣ်လီၤ. ဒ်နှၣ်အသိး ပယီၤသုးကလၢၤ တဖၣ် အိၣ်စ့ၢ်ကီးလၢတၢ်လီၢ်အါပူၤအဃိ တၢ် ပျံၤတၢ်ဘၣ်ယိၣ်အိၣ်စ့ၢ်ကီးဝဲလၢ ဒုၣ်ဒါကခး နါစီၤကျိဖးဒိၣ် ဒီး လီၤဘၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အ အိၣ်နှၣ်လီၤ. ဖဲကမျၢၢ်တဖၣ် ဃ့ၢ်အိၣ်ကဒုက တီၢ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ်ဒီး တၢ်ဂ့ၢ်ကီအကလုာ် ကလုာ်ဒ်အမ့ၢ် တၢ်အီၣ်တၢ်အီ၊ ကသံၣ်ကသီ ဒီး တၢ်ဒီသဒၢ အဂုၤအဂၤတဖၣ်နှၣ်လီၤ. ကွဲဖိ တဖၣ် တထိၣ်ဘၣ်လၢၤကွိဘၣ် အမဲာ်ညါ ဘၣ် ဃ့ၢ်ပှၤဖျဲးအသးလၢ တၢ်လီၤဘၣ်ယီၢ် အပူၤ နှၣ်လီၤ. ပှၤဃ့ၢ်အိၣ်ကဒုအကျါ ပၣ်ဃုာ်ဝဲဒီး ဖိသၣ်၊ ပိာ်မုၣ်ပိာ်မၢၤ ဒီး သူၣ်ကၠသးပှၢ်တဖၣ် နှၣ်လီၤ.

ခီဖျိကညီကမျၢၢ်တဖၣ် ဘၣ်ဃ့ၢ်အိၣ်လၢ ပှၢ်ပူၤဒီး ဘၣ်ကွၢ်ဆၢၣ်မဲာ် တၢ်ဂ့ၢ်ကီအကလုာ် ကလုာ်အဃိ ကညီကလုာ်လၢကီၢ်ပူၤ မ့ၢ်ဂ့ၤ၊ ကီၢ်ဆၢမ့ၢ်ဂ့ၤ ဒီး ကီၢ်ချၢတဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ ယူာ်ဃီၤ အစုတၢ်မၤစၢၤဒ်သိး ကညီဃ့ၢ်မ့ံဟးဖျိးတဖၣ် ကအိၣ်ဘၣ်အီဘၣ်၊ ကူဘၣ်သိးဘၣ်အဂီၢ်နှၣ် လီၤ. ဒ်နှၣ်အသိး ကလုာ်ဂၤလၢ အအဲၣ်ဘၣ် ကညီကလုာ်တဖၣ်စ့ၢ်ကီး ဟ်ဖှိၣ်ထိၣ်အသး ဒီး ဟ့ၣ်တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤအိၣ်ဝဲစ့ၢ်ကီးနှၣ်လီၤ. ကညီဖိလၢကီၢ်ပူၤကီၢ်ချၢဒီး ကလုာ်ဂၤတဖၣ် ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤဝဲ ကညီဃ့ၢ်အိၣ်ကဒုတဖၣ် ဒ်အ မ့ၢ် တၢ်အိၣ်တၢ်အီ၊ တၢ်ကူတၢ်သိး၊ ကသံၣ် ကသီ၊ ကျိၣ်စ့ ဒီး တၢ်လိၣ်အဂုၤအဂၤတဖၣ် နှၣ်လီၤ. ခီဖျိတၢ်မၤစၢၤတဖၣ်အံၤအဃိ ကညီ ဖိလၢ ဘၣ်ဃ့ၢ်အိၣ်ကဒုတဖၣ် ဒိးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ တၢ်ဆီၣ်ထွဲမၤစၢၤတဖၣ် ဘၣ်ဆၣ် ပှၤလၢအ အိၣ်ယံၤဒီး ထံဆၢကီၢ်ဆၢတဖၣ် တၢ်မၤစၢၤ တုၤလၢအအိၣ် ကီခဲဝဲဒၣ်ဒိၣ်မးနှၣ်လီၤ. တၢ် မၤစၢၤတဖၣ် အါတက့ၢ် ဘၣ်ဟဲခီဖျိဝဲ ကီၢ် ကွိၣ်တဲၣ်အဃိ လၢတၢ်ဂ့ၢ်အကလုာ်ကလုာ် အဖီခိၣ် ကီၢ်ကွိၣ်တဲၣ် ပှၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် မၤတံာ်တာ်ဝဲ တၢ်မၤစၢၤအံၤ လၢကတုၤဆူ ပှၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲအအိၣ် အိၣ်ဝဲဒၣ်စ့ၢ်ကီးနှၣ် လီၤ. လၢတၢ်နှၣ်အဃိ တၢ်မၤစၢၤတနီၤဘၣ် အိၣ်ပတုာ်အသးလၢ ထံဆၢကီၢ်ဆၢ တၢ်လီၢ် အါတီၤနှၣ်လီၤ. လၢတၢ်ကီတၢ်ခဲအပူၤပပှၤက လုာ်လၢ အအိၣ်ယံၤတဖၣ် ဒီး ကလုာ်ဂၤလၢ အအဲၣ်ဘၣ် ပပှၤကလုာ်တဖၣ် ဆီၣ်ထွဲ မၤစၢၤ ပပှၤကလုာ်ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲတဖၣ်အဃိ ကဲထိၣ် တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢ ကညီဘၣ်ကီဘၣ်ခဲ တဖၣ် အဂီၢ် တကးဘၣ် မ့ၢ်တၢ်ပာ်ဖျါထိၣ် တၢ်အဲၣ် တၢ်ကွံ၊ တၢ်ဃုတၢ်ဖိးဒီး တၢ်ဆီၣ်ထွဲ လၢ ကညီတၢ်ပၢၢ်ဆၢ ကမၤနၢၤတၢ်အဂီၢ်နှၣ် လီၤ.

လၢ

စီၤတၢ်လၣ်

ကေအဲန်ယူ– ဒူးပလာယာခရိုင်၊ နို့တကောမြို့နယ် (ကရင်ပြည်နယ်၊ ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ်) တွင်း ယနေ့မေလ (၁) ရက်နေ့မှကျရောက်သော အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ အလုပ်သမားနေ့ကို ပြည်သူများစုပေါင်း၍ ကျင်းပပြီး စစ်အာဏာရှင် ဆန့်ကျင်ရေး သပိတ်ဆင်နွှဲ (မေ ၁ ရက်၊ ၂၀၂၁ ခုနှစ်)

ကေအဲန်ယူ– ဒူးပလာယာခရိုင်၊ ကျုံဒိုးမြို့နယ်အတွင်း လူငယ်များစုပေါင်း၍ အာဏာသိမ်းအကြမ်းဖက် စစ်အုပ်စု ဆန့်ကျင်ရေး ဆိုင်ကယ်သပိတ် (ဧပြီလ ၁၂ ရက်နေ့)

အာဏာသိမ်းစစ်တပ်ကိုဆန့်ကျင်၍ နွေဦးတော်လှန်ရေးတွင် ကျဆုံးသွားသော သူများအတွက် မောပယ်ခို မှ ဒေသခံပြည်သူလူထုများ ဖယောင်းတိုင်မီးထွန်း၍ ဆုတောင်းပွဲပြုလုပ် (၂၇ မတ်လ ၂၀၂၁ ခုနှစ်)

ဒေါနအရှေ့ခြမ်းရွာများ စုပေါင်းသပိတ်စစ်ကြောင်း KNLA မှ လုံခြုံရေးယူပေး (၂၇ မတ်လ ၂၀၂၁)

ကရင်ပြည်နယ်၊ လှိုင်းဘွဲ့မြို့နယ် ကျုံပကိုရွာတွင် ဖက်ဒရယ်ဒီမိုကရေစီ ရရှိရေးနှင့် စစ်အာဏာရှင်ကို ကန့်ကွက်ဆန္ဒပြသည့် သပိတ်စစ်ကြောင်း (မတ်လ ၁၃ ရက်)